

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

28'inci Birleşim
10 Mayıs 1994, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	2627-2628
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
- UBP Lefkoşa Milletvekili Sayın Salih Coşar'ın usul hakkındaki konuşması.	2631
A. GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	
1. TKP Lefkoşa Milletvekili Sayın Gülsen Bozkurt'un, "El Sanatları Kooperatifi" ile ilgili gündem dışı konuşması.	2632-2634
- Başbakan Sayın Hakkı Atun'un ilgili yanıtı.	2634-2635
2. UBP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Tansel Doratlı'nın, "Genel Sağlık Sorunları" ile ilgili gündem dışı konuşması.	2635-2644
3. UBP Lefkoşa Milletvekili Sayın Salih Coşar'ın "Genel Ekonomik Durum" konusun- daki gündem dışı konuşması.	2645-2662
4. TKP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Hüseyin Angolemlî'nin, "Ülkemizde Yaşanmakta Olan Ekonomik Kriz" ile ilgili gündem dışı konuşması.	2663-2676
- Ekonomi ve Maliye Bakanı Sayın Onur Borman'ın konulara ilişkin yanıtı.	2677-2687

- UBP Lefkoşa Milletvekili Sayın Salih Coşar'ın konuya ilişkin açıklaması. 2688-2691
- DP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mustafa Adaoğlu'nun ilgili açıklaması. 2692-2697

B. ONAYA SUNULANLAR

1. Başbakanlığın, Asgari Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:62/1/94) Komitede ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 2699
2. Onbir Ulusal Birlik Partisi Milletvekilinin Dokunulmazlığının Kaldırılmasına İlişkin İstem ve Dosyaları İnceleyecek Özel Komite Başkanlığının, Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeni bir sürenin verilmesine ilişkin Tezkeresi. 2699-2700
3. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının 22/1/1994 Sayı ve 19 Nisan 1994 Tarihli Meclis Kararının Değiştirilmesine İlişkin Kararı (BDK No:17/1/94) 2701-2702
4. Öğretmenler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:64/1/94) 2702-2703
5. Gülsen İçöz'ün Kaybolması, Ülkeden Kaçması ve/veya Kaçırılmasının Sorumlularını ve Olayın Sonuçlarını Araştırmak Üzere Kurulan Meclis Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeni bir sürenin verilmesine ilişkin Tezkeresi. 2703
6. 1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Seçimi Suçlarını Araştırmak Üzere Kurulan Meclis Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin Çalışmalarını Tamamlayabilmesi İçin Yeni Bir Sürenin Verilmesine İlişkin Tezkeresi. 2703-2704

C. BİLGİYE SUNULANLAR

1. Yurt dışına giden Sağlık Bakanı Sayın Ergin Abdullah İlktaç'a, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 2704-2705

2. Yurt dışına giden Başbakan Sayın Hakkı Atun'a, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Özker Özgür'ün vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 2706
3. Yurt dışına giden Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer'in vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 2706-2707

I. GELEN EVRAK

YASA TASARILARI VE ÖNERİLER

1. Asgari Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:62/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi 5.5.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine) (Başbakanlığa) (Halkın Bilgisine 6.5.1994)
2. Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasa Tasarısı (Y.T.No:63/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 6.5.1994) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine 6.5.1994)
3. Siyasal Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Önerisi (Y.Ö.No:12/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 5.5.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)

TASARILAR

4. Öğretmenler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 64/1/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.5.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI

5. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının 22/1/1994 Sayı ve 19 Nisan 1994 Tarihli Meclis Kararının Değiştirilmesine ilişkin Kararı (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.5.1994)

TEZKERELER

6. Başbakanlığın, Asgari Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 62/1/94) Komitede ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 6.5.1994)

7. Yurt Dışına giden Sağlık Bakanı Sayın Ergin Abdullah İlktaç'a, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın, vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 9.5.1994)
8. Onbir Ulusal Birlik Partisi Milletvekilinin Dokunulmazlığının Kaldırılmasına İlişkin İstem ve Dosyaları İnceleyecek Özel Komite Başkanlığının, Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeni bir sürenin verilmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.5.1994)
9. Başbakanlığın, Öğretmenler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 64/1/94) hakkında ivedilik Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.5.1994)
10. Gülsen İçöz'ün Kaybolması, Ülkeden Kaçması ve/veya Kaçırılmasının Sorumlularını ve Olayın Sonuçlarını Araştırmak Üzere Kurulan Meclis Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeni bir sürenin verilmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.5.1994)
11. 1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Seçimi Suçlarını Araştırmak Üzere Kurulan Meclis Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeni bir sürenin verilmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.5.1994)

- 2629 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılış Saati: 10.40

BAŞKAN : Başkan Yardımcısı Olgun Paşalar

KATİP : Hakan Ataker

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, 1'inci Yasama Yılı'nın 28'inci Birleşimini açıyorum.

Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Buyurun efendim.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır. Sayın Başkan.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. Gündemimizin birinci maddesi Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır. Bu kısımda önce gündem dışı konuşmalar, daha sonra da onaya ve bilgiye sunuş işlemleri yapılacaktır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi mağusa)(Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu, bitireyim de ona göre.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Hay hay.

BAŞKAN - Gündemimizde dört tane gündem dışı konuşma istemi vardır. Bu nedenle Genel Kurulumuzun bunu onaylaması gerekmektedir. Dört gündem dışı konuşma yapılması için oylarınıza başvuruyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir. Sıraya göre gündem dışı konuşma istemlerine fırsat vereceğiz. Buyurun Sayın Adaoğlu.

- 2630 -

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sayın Başkan; saygıdeğer arkadaşlar; Demokrat Parti Meclis Grubunun grup toplantısı yapma gereği ortaya çıkmıştır. Başkanlık ve arkadaşlarımız eğer uygun görürlerse, toplantıya bir saat ara vermek istiyoruz. 45 dakika veya bir saat.

BAŞKAN - Evet, Genel Kurulumuzun bu hususta yönerisi ne olacaktır?

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Uygundur Sayın Başkan.

BAŞKAN - Uygundur.

Peki, toplantıya bir saat ara veriyorum. Teşekkür ediyorum.

Kapanış Saati: 10.50

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 12.25

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, III'üncü Dönem, 1'inci Yasama Yılı'nın, 28'inci Birleşiminin, ikinci Oturumunu açıyorum. Ad okunmak sureti ile yoklama yapılacaktır.

(Ad okunmak sureti ile yoklama yapıldı.)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Dört gündem dışı konuşma istemimiz vardır. Bunların birincisi; Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın Gülsen Bozkurt'un "El Sanatları Kooperatifi" ile ilgili gündem dışı konuşma istemidir. İstem yazısını okur musunuz lütfen.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Sayın Başkan; usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Coşar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; her ne kadar da bugünkü toplantının bir saat ertelenmesi hususunda oy vermişsek de bu konuda bir kaç cümle söylemek istiyoruz. Her siyasi partinin belirli sıkıntıları olabilir. Kendi grubu ile gündemdeki belli konuları veya değişik konuları görüşmek, tartışmak isteyebilir. Bu gayet doğaldır. Ama bu grup toplantılarının genelde Meclis Genel Birleşiminin mesai saati dışında olması gerekir. Şimdi zaman zaman acil konular olabilir. Ara da istenebilir ve gruplar toplanabilir. Ama bu bir alışkanlık haline gelmemesi gerekir. Bizim gözlemlediğimiz kadarı ile bu dönem hemen hemen her hafta, her birleşimde, hatta bazen her oturumda Meclis kesintiye uğruyor, grup toplantıları oluyor ve bu toplantılar da uzun zaman alıyor. Bizim istihdamımız eğer bu toplantılara zaruret varsa bu toplantıların Meclis birleşiminin mesai saati dışında yapılması, Meclis birleşimindeki konuların gündemin aksamaması ve özellikle milletvekillerinin kulislerde, odalarda bekletilmemesidir. Özen gösterilirse memnun oluruz. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim .Evet Sayın Kâtip, istem yazısını okur musunuz?

KATİP -

27 Nisan 1994

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi,
Başkanlığı.

"El Sanatları Kooperatifi" ve bu alandaki üreticilerin sorunları ile ilgili gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Gülsen Bozkurt
TKP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bozkurt.

GÜLSEN BOZKURT (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; El Sanatları Kooperatifinin sorunları ve bu konudaki üretici olan vatandaşlarımızın sorunları ile ilgili olarak kısa bir gündem dışı konuşma yapmak istiyorum. Bildiğiniz gibi ülkemizdeki kadınların ancak %30'u çalışmaktadır. Geriye kalan kadınlarımızın %70'i kendi imkânları ile, kendi yetenekleri doğrultusunda üretici olmaya çalışmakta ve aile bütçelerine bu konuda katkıda bulunmaya çalışmaktadırlar. Ülkemizde de hem genel kültür olarak sahip çıkmamız gereken çok önemli el sanatlarımız vardır. Bunları hepimizin bildiği gibi doğu ve Karpaz yörelerimizde çok yaygın olan Lefkara işi.

başta gelmektedir ve bu Lefkara işinden pek çok kadın üreticimiz kazanç sağlamaktadır, aile bütçesine katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda yine önemli bir kültür değeri taşıyan bu sanatlarımıza sahip çıkmak ve bunu yaşatmak gerekliliği vardır. Buna ilâveten yine eski dokumalar, dantel işleri, hasırcılık gibi pek çok ölmekte olan el sanatları vardır ve bu sanatları ne yazık ki günden güne çok az sayıda kadın icra etmektedir ve bunlara sahip çıkılmamaktadır. Bu amaçla araştırdığımızda öğrendiğimiz, bir El Sanatları Kooperatifinin mevcudiyetini öğrendik. Bu El Sanatları Kooperatifi Başbakanlığa bağlı olarak çalışmaktadır ve 3-4 kişiden oluşmaktadır. Bu Kooperatif mensuplarının gayretleri ile bu kaybolmakta olan el sanatlarına sahip çıkmakta, bunlar teşvik edilmeye çalışılmakta ve bu sahada uğraş veren üreticilerimize de bir mali olanak sağlanmaya çalışılmaktadır. Fakat son aylarda üretici kadınlarımızdan aldığımız bazı şikâyetlere göre, bu Kooperatif imkânsızlıklar nedeni ile bu kadınlarımıza malzeme temin edememektedir. Bunlar için gerekli olan kumaşı, ipliği bulamadıkları için bu sektörden önemli bir kazanç, önemli demiyeyim de bir kazanç sağlayarak ailesine katkıda bulunan kadınlarımız malzeme yokluğundan hiçbir şey üretmemektedirler. Bu bakımdan biz araştırdık, böyle bir Kooperatifin varlığını ve çalışma sıkıntılarının ne olup olmadığını öğrenmek istedik ve bu Kooperatifle ilgili kişilerin aynı yakınmada bulduklarını gözlemledik. Büyük bir mali çıkmaz içinde olduklarını ve bu konuda devletten hiçbir destek görmediklerini bize aktardılar. Hem ekonomik kazanç açısından, hem turistik bakımından,

hem kaybolmakta olan pek çok sanatsal yönü olan bu el sanatlarına sahip çıkmak bakımından son derece önemli olan, bu konuda ilgili bakanlığın duyarlı olarak gerekli ilgiyi göstereceğini umar saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bozkurt.
Sayın Hükümet? Buyurun Sayın Başbakan.

BAŞBAKAN HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gülşen Hanıma teşekkürlerimi sunarım. 1976'da İmar, İskân ve Rehabilitasyon Bakanlığının rehabilitasyon çalışmaları çerçevesinde kurulan bu Kooperatifin yıllardan beri ekonomik olmaktan daha çok kültürel amaçlı da bir çalışma içinde olduğunu

Ve çok önemli ve anlamlı bir üretim içinde olduğunu çok iyi bilmekteyiz. Eğer son zamanlarda sıkıntıları var ise, bunların en kısa sürede, kendilerini aratmak suretiyle çözümünü bizzat takip edeceğim. Gerek parasal, gerek malzeme bulma yönünde kendilerinin aşamadığı engel varsa, mutlaka o engelleri de aşacağız. Bu üretimin her ne pahasına olursa olsun, yürütülmesi gerektiği kanaatindeyiz. Kendi ülkemizi sembolize eden en önemli turistik bir üretim olduğunu, bir sanat çalışması olduğunu da ayrıca kabul etmek gerekir. Nitekim ülkemizi sembolize etmek üzere beraberimizde uluslararası ziyaretlerimizde de götürüp takdim ettiğimiz hediyelerin başında bu üretilen Lefkara işi gelmektedir.

İşte bütün bu bütünsellik içerisinde bu bilgiyi de Sayın milletvekilinden aldıktan sonra en kısa sürede kendileri ile direkt istişare ederek sorunlarını öğrenecek ve kendilerine yardımcı olacağım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

İkinci gündem dışı konuşma istemi, Ulusal Birlik Partisi Gazi mağusa milletvekili sayın Tansel Doratlı'nın "Genel Sağlık Sorunları" ile ilgili gündem dışı konuşma istemidir. İstem yazısını okuyunuz lütfen.

KÂTİP -

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

10.5.1994 tarihindeki Meclis Genel Kurulunda, "Genel Sağlık Sorunları" ile ilgili gündem dışı konuşma yapmak istemekteyim. Bu hususta gereğini rica ederim.

Tansel Doratlı
UBP Gazi mağusa milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Doratlı.

TANESL DORATLI (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özellikle bugün Meclisimizde sağlık konuları ile irdelenmesi, Hemşireler ve Özürlüler Haftası dolayısıyla de sanırım bir o kadar daha önem kazanmıştır. Her şeyden önce özürlülerin rehabilitasyonu, o alana ilginin artmasını, istihdamlarındaki sorunlarının da bu vesile ile hatırlatılmasını ve haftalarını kutladığımı burda dile getirmek istiyorum. Hemşirelerimiz sağlığın temelidir ve esas temel taşlarıdır. Onların da bu yüce meslekte canla başla çalışarak insanımıza götürmüş oldukları hizmetlerin büyüklüğünü ve ciddiyetini anladığımızı ve her ne kadar bugünkü hükümetin bu konuda duyarsızlığı sözkonusu ise de biz, muhalefet partisi olarak konunun üzerine gideceğimizi, onların mesleklerine yakışır, onurlu haklarının tam olarak alınabilmesi için gerekli desteği vereceğimizi bilvesile ile burdan bildirmeyi de görev saymaktayım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; büyük vaadlerle bugün işbaşında bulunan Hükümetin, sağlık konusunda beş aydan bu yana herhangi bir adım atmadığı, taş üstüne taş koyamadığı ve hatta sağlıkta, hasta, doktor, çalışan diğer personel ve hastane altyapısının bütünü ile çalışamaz duruma geldiği ortaya büyük bir güvensizlik çıktığı gözlemlenmektedir.

Bu konuyu daha iyi anlayabilmek için de geçmiş dönemde Ulusal Birlik Partisinin sağlık konusuna nasıl eğildiğini, neler yaptığını ve bundan böyle neler yapabileceğini göz önünde bulundurup bu günkü Sağlık Bakanının tutumunu, yanlışını, teşhis hatasını daha iyi anlayacak bir konuma gelebiliriz. Bir kere bu ülkede sağlık basit bir ilk yardım müdahalesinden çağdaş, güvenilir sağlık servislerine ulaştırılmış ve güvenilir bir konuma gelmiş iken, bugün o noktada durmuştur. Örneğin; özellikle Ulusal Birlik Partisinin son döneminde sağlık sorunlarını bir bütün olarak çözebilmek için, sağlık çalışanlarını sağıkdaki alt yapıyı ve hizmetin halka gidebilmesi için bu üç nokta üzerinde kurmuş olduğu bağlantı takdir edilir bir konumda iken, bugün koparılmış, çalışamaz duruma getirilmiştir.

Çalışanların özlük hakları, Sağlık Yasası, hastaların hekim seçme özgürlüğünün temeli atılmış fakat ne yazık ki iktidarda olamadığı için bu noktada daha fazla hareket artık şimdiki Hükümete düşmekte idi. Kısmen de olsa hekim seçme özgürlüğünün bugün Çalışma Bakanı tarafından uygulanacağı tarafımıza bildirilmiş ve bunu takdirle karşıladık. Fakat sağlık Bakanlığının hiçbir konuda henüz adım atmadığını da gayet iyi görmekteyiz ve üstelik 5 aylık bir sürede hizmet yerine yurt dışı gezileride de rekor kırmış durumdadır. Ulusal Birlik Partisi döneminde gayet büyük düşünmüştür. Öylesine büyük düşünmüştür ki Lefkoşa Devlet Hastahanesini üniversite haline getirilmesini ve ülkemizde sağlık hizmetinin verilme şeklinin halkımıza laik bir düzeye getirilmesini hedeflemiştir. Şöyle ki; yurt dışından da doktorlar getirdiler, uzman doktorlar getirtilerek vatandaşlarımız yurt dışına gönderme yerine burada ailesinin yanında, ülke ekonomisine katkı olacak şekilde tedaviler de sürdürülmekteydi. Bugün bunlar terk edilmiştir. Lefkoşa Devlet Hastahanesi üniversite haline getirilmek istenmiştir. Neden istenmiştir?

Bir kere, eğer ülkemizden yurt dışına tedaviye gidenlerin maliyeti ile, devlet eli ile gidenlerin maliyeti, ülkemizde sağlık için yapılan yatırımlardan daha çok ise, bu düşündürücüdür, düşünülmüştür. Bunun için de artık bu ülkede daha seviyeli, daha ciddi bir sağlık hizmetinin yürütülmesi anlamını taşımıştır. Şöyleki: Onkoloji Servisi büyütülmek istenmiştir, organ nakli için merkez kurulmak istenmiştir. Rehabilitasyon, fizik tedavi merkezleri genişletilmek istenmiştir. Ve bunun için de gerekli bütün adımlar atılmıştır. Kardiyoloji merkezleri büyütülmek istenmiştir. Yurt dışı, diğer ülkelerle ilişkiye girilmiştir. Fakat bugün görüyoruz ki, bunların hepsine birer nokta konmuş, sünger çekilmiş ve bütçeye yurt dışı tedavileri için bu kadar daha para eklenmiştir. Şeref duyularak ilân edilmiştir.

Bir kere, Tanrının bize lütfettiği güzel bir ülkede yaşamaktayız. Bunun kıymetini iyi bilmeliyiz ve bu ülkede eğer sağlık hizmetleri çağdaşlaştırılır, geliştirilir ise, örneğin dünyada binlerce kanserli insan bu ülkede yaşama arzusu içerisinde. Bu arada gerek turist olarak, sağlık hizmetleri de yanında götürülebilirse, bu ülkeye dünya kadar hasta turizmi, sağlık turizmi geliştirme imkânını bulabileceğiz.

Diyabetler için aynı şey sözkonusudur. Romatizmal hastalıklar için aynı şey sözkonusudur. Yani biz bu ülkede sağlık sistemini geliştirir, büyütürsek, gerek hizmet içi eğitim geliştirilecek, gerekse ülkemizden başka yerlere hasta göndermek ihtiyacı yerine, diğer ülkelerden binlerce hasta gelerek ülkemize ekonomik katkıda bulunacaktır. Fakat biz bunları, biz demeyelim, bugünkü Hükümet ve Sağlık Bakanı hepsini gözardı etmiş, daha henüz taş taş üzerine koymamıştır. Ne yaptı diye sorarsanız, görebildiğimiz, bol bol gezdiği, bol bol dolaştığı ve en önemlisi, konuları, sağlık konularını teşhis hatası yaparak sadece bir noktaya eğilmiş, onu da gruplar yaratarak tartışma açacağız sözleri altında gruplar yaratarak, gruplara menfaat dağıtma politikası yaratarak işi daha da kaosa sokmak peşindedir.

Vatandaşımızın şikâyetleri, hastaneye gittiği zaman gerekli ilginin olmadığı, ortalığın pis olduğu, altyapı eksikliklerinden kaynaklanan birtakım şikâyetleri olduğu gözlemlenmektedir.

Örneğin vatandaşın birisi kaza geçiriyor, kaza yerinden hastaneye tesadüfen taşınabiliyor. Hastanede kan yoktur diyerek o hasta ambulâns ile Lefkoşa'ya gönderilmeye çalışılıyor ve hasta, kan kaybından ölüyor.

Soruyorum: Bunun sorumlusu kimdir? Halk bu yüzden güvensizdir. Başka bir hasta hastaneye trafik kazası sonucu yatırılıyor, uzman doktor diyor ki, sizin dizinizi endoskopik olarak incelemem lâzım.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Hep Ertuğrul Beyin zamanında olan şeyleri söylüyor.

TANSEL DORATLI (Devamla) - incelemem lâzım. Ama hastane-
de bu alet henüz yoktur, gel seni kliniğimde on beş milyon
Türk Lirasına bu müdahaleyi yapayım diyor. Ne doğuyor? Yine
güvensizlik doğuyor. Demek ki işin esası hastanelerimizin
altyapısının süratle tamamlanmasıdır. Dolayısıyla hasta-hekim-
hemşire güvensizliği de ortadan kaldırılabilir duruma geti-
rilmesi gereklidir.

Evet, Ulusal Birlik Partisi döneminde neler yapılmıştır?
Bir kere, her şeyden önce yatak sayısı, ek binalar yapılmış
ve artırılmıştır. Bunu gözardı edemeyiz. Hastanelerde röntgen
cihazları çoğaltılmıştır, hatta periferik bölgelerde bile
mide, kalın bağırsak filmleri çekilebilir duruma gelmiştir.
Ultra Saund cihazları diğer hastanelere ve merkezi hastanede
yaygınlaştırılmıştır. Burda amaç tanıyı erken koymak ve
hastanelerde bir teşhis için günlerce yatacak hastayı ve
ülkeye mal olacak maliyeti ortadan kaldırabilmek için teşhise
önem vermiştir. Süratle yapılmasına önem vermiştir. Bu hem
hastanın erken tanı, erken tedavisi açısından, hem de eko-
nomik açıdan büyük yararı vardır. Dolayısıyla bu şekilde
yapılmıştır.

İlkyardım hizmetlerinin, acil hizmetlerin süratlendi-
rilebilmesi için hastanelerimizin haberleşme yönünden tel-
sizlerle donatılmıştır. Ve biz içerisinde geçmişte çalışanlar
olarak bunun rahatlığını hem kendimiz yaşadık, hem de fayda-
sını hastalarımız görmüştür. Bunların yanında laboratuvar
merkezlerinde teşhis araçları çoğaltılmıştır. Çoğaltılmıştır,
eksiltilmemiştir. Bunun yanında ilkyardıma gelen geçmişte
bir hasta kalp krizi geçirdiği zaman bir elektro şok cihazı bile
yokken, bunlar hepsi hastaneye alınmıştır.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞİF (Yerinden)-
(Anlaşılmayan sözler.)

- 2641 -

TANSEL DORATLI (Devamla) - Çok eskiden yoktu. Son dönemde alındı.

AHMET KÂŞİF (Yerinden) (Devamla) - 80'de yoktu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ambulans da yoktu.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Ambulans sayısı artırılmıştır. Daha burda saymakla bitiremeyeceğimiz her gün için bir şeyler eklenmiş, büyümesi sağlanmıştır. Ama bundan sonraki projeleri, mevcut olan projeleri bir kenara itilmiş, sadece yapılan, Sağlık Bakanı hastaneleri gezmekte ve Ulusal Birlik Partisinin zihniyetini buradan sökeceğiz, öfke ve korku yansıtmaktadır. Yanlış olan budur. Halbuki doktorların olsun, hemşire hanımların olsun, çalışan personelin olsun dünya kadar sorunları varken, eğildiği, yardımcı olduğu ve en önemlisi hastaneye giden vatandaşımızın perişanlığını görmezlikten gelmektedir.

BAŞKAN - Sayın Doratlı toparlar mısınız? Süreniz dolmuştur. Uzayacaksa Genel Kurulun onayını almamız gerekecektir.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Oldu efendim, toparlamaya çalışırız.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Konuşabilir, konuşabilir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) - Niye Ertuğrul Bey'e bakıyorsunuz?

TANSEL DORATLI (Devamla) - Hepsinize bakarım, hepsinize bakarım. Yağ çekmiyoruz burda. Gerçekleri konuşuyoruz.

BAŞKAN - Devam edin.

- 2642 -

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Söyledikleri eserde payı vardır Ertuğrul Beyin, onun için bakıyor.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Gölge kabine değişti.

BAŞKAN - Sayın konuşmacı devam edin.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Yiğidi öldür, hakkını yeme.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Eserde payı vardır.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Yiğidi öldür, hakkını yeme. Doğrudan yana olmak lâzım.

Arkadaşlar;...

BAŞKAN - Sayın konuşmacı devam edin lütfen.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Amacımız şu olmalıdır; amacımız bu ülkede çağdaş tıp hizmetlerine ulaşmaktır. Ülkede milli sevete mal olan hasta kaçıışını engellemek ki bu hasta kaçıışını yalnız kurul yoluyla değil, hastaların güvensizlik yönünden, kendi istekleriyle de olmaktadır. Hastalarımız gerek başka yerlerde perişan olduğu gibi, ülkemizde de milli gelirin kaybına sebebiyet vermektedir. Bunların düzeltilmesi için güven ortamının güçlendirilmesi ve hatta ülkemizden dışa değil, ülkemize hasta getirmeyi hedeflemeliyiz, hedefimiz bu olmalıdır.

Sağlık turizmini geliştirebiliriz, bu avantaj elimizdedir. Bunun için de gerek kanserli hastaların son dönemlerini veya bunalmış dönemlerini, şifaya erken ulaşmaları için eğer onkoloji servisleri geliştirilirse, bu tür hastaların da bu ülkeye akın akın geleceği kesindir. Romatizmal hastalıklar için de aynı şey geçerlidir. Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri kurulduğu takdirde bu tür hastalar da bu cennet parçasına koşa koşa geleceklerdir. Bunların ülkemizde büyük yararı olacağı inancındayım ve bu konuda da uyarıda bulunmayı kendime bir borç bilmekteyim.

Bir diğer değinmek istediğim konu; ülkemizde son zamanlarda zührevi hastalıkların yaygınlaştığı ve bu konuda ülke için AIDS'in dahi yakında sözkonusu olabileceği sözkonusu iken, daha ciddi, daha gayretli, gerek sağlık taramaları yönünden teşhiste, ve gerekse ülkeye girişlerinde gerekli tedbirlerin alınması, zannedirim dikkate değer bir konudur.

Bir diğer konuda gözlemlediğimiz, zirai ilâçların ehliyet-siz kişiler tarafından ve üstelik tarihi geçmiş olmasına rağmen, üzerlerine bir yeni tarih konarak satıldığıdır ve kalıntıları yönünden de insanımız için büyük tehlike arz ettikleridir. Örneğin, bundan on gün önce, çok uzun süre değil, Sağlık Bakanlığının yaptığı bir denetimde gıda maddelerinde kalıntının çok yüksek oranlarda olduğunu tespit etmiş ve yaptığı on gün izin vermedir, müsaade etmedir. On gün daha halkımızı zehirlemeyi uygun görmüştür.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Siz aylarca zehirlediniz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kim zehirledi?

TANSEL DORATLI (Devamla) - Artık Hükümet sizsiniz.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - BHC'yi getiren siz.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Artık Hükümet sizsiniz. Bizim görevimiz, halkımızı...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bitiren de biz olduk.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Halkımızı, vatandaşımızı, sizlere karşı, tutumlarınızdan dolayı eğer kulaklarınızı tıkar, hizmette aksama görürsek vatandaşımızdan yanayız.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - BHC'yi bitiren de biz olduk.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bitiren de biz olduk. Siz de çoğaltmaya çalışıyorsunuz.

TANSEL DORATLI (Devamla) - Biz muhalefet partisiyiz ve bu görevi de alınımız açık, gerektiği gibi yapacağımızı söylemek isterim. Herkes hükümetliğini bilsin.

BAŞKAN - Sayın Doratlı, toparlayın lütfen.

TANSEL DOARTLI (Devamla) - Son söz olarak bir söz söylemek isterim. Kanuni Sultan Süleyman'ın bir sözü vardır. Diyor ki: "Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi."

Hepinize sıhhatli günler.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Doratlı. Sayın Hükümet bu konuda yanıt hakkınızı kullanacak mısınız?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Sağlık Bakanı dönünce.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Cevap yok?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sükût ikrardan gelir.

BAŞKAN - Üçüncü gündem dışı konuşma istemi, Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Salih Coşar'ın, "Genel Ekonomik Durum" konulu gündem dışı konuşma istemidir.

Konuşma istem yazısını okur musunuz lütfen?

KÂTİP -

9 Mayıs 1994

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,

10 Mayıs 1994 tarihli birleşimde, "Genel Ekonomik Durum" konulu bir gündem dışı konuşma yapabilmek için tavassutunuzu saygılarımla arz ederim.

Salih Coşar
UBP Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Coşar.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Öğleden sonraya kalsın Sayın Başkan.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Kapayacak mısınız, devam mı edeceğiz?

BAŞKAN - Devam edeceğiz. Buyurun.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin genel yapısına, genel durumuna bakabilmek için, öncelikle büyük çapta ticari ilişki içerisinde olduğumuz, büyük çapta her sektörümüzün bir anlamda bağlı olduğu Anavatan Türkiye'deki son ekonomik gelişmeleri özet de olsa irdelemekte yarar vardır.

Bildiğiniz gibi bu yılın 13 Ocak'ında iki tane meşhur uluslararası değerlendirme firması Türkiye'nin ekonomisini değerlendirmiştir. Ve bu değerlendirme dramı sonrasında, Anavatanımızda büyük bir kaos yaşanmıştır. Bunun akabinde 26 Ocak'ta Türk Lirası devalue edilmiştir. Dolar ve diğer yabancı paralar karşısında Türk Lirası değer kaybetmeye devam etmiştir. 5 Nisan 1994'te istikrar paketi açılmasına rağmen döviz ve faizdeki inişler ve çıkışlar hâlâ durulmamıştır, devam etmektedir. Buna paralel olarak Nisan ayı hayat pahalılığı tarihin en yüksek rakamına ulaşmıştır ve Nisan'dan Nisan'a bu rakama bakarsak, bu rakam %100'leri aşmaktadır. Bunu daha basite indirerek söylersek, yıl başında 100 Türk Lirası, yılbaşındaki 100 Türk Lirası, bugün 30 lira civarına düşmüştür. Bunun anlamı şudur; Türk Halkının birikimi, emeği, üretimi müthiş bir şekilde değer kaybetmiştir ve müthiş bir yoksullaşma meydana gelmiştir.

Şimdi bu nasıl oldu? Kısaca bunu da özetlemek gerekir kanısındayım. Harcama gelirden daha çok olmuştur uzun süre, kamu açıkları olmuştur. Mevcut düzeni götürmek için Merkez Bankasından daha çok para basılmıştır. Ama bu da yetmemiştir, iç borçlanmaya gidilmiştir. İç borçlanmada çıkarılan tahvilin süresi zaman içerisinde kısaltılmıştır, faizi yükseltilmiştir. Bu da yetmemiştir, dış borçlanma büyük çapta artırılmıştır. Borcun borcunu ödemek için süreler yine kısaltılmıştır. Bu defa daha yüksek faizle borçlanmaya gidilmiştir. Neticede piyasa ekonomisinin kuralları zorlanmıştır. Zorlanmıştır, gerçekten zorlanmıştır. Şöyle zorlanmıştır; döviz kurları tam serbest bırakılarak piyasaya göre oluşmamıştır, müdahaleyle oluşturulmuştur. Faiz bırakılmamıştır, müdahaleyle düşük tutulmuştur. Bütün bunlar piyasa güçlerine ters olaylar olduğu için, akan sullara konan engel tutulamamıştır. Şimdi bu engel kalkmıştır, su akmaya başlamıştır. Ama bu su akmaya başlamış olmasına rağmen, bu kısaca anlatmaya çalıştığımız kaos da meydana gelmiştir.

Şimdiye kadar her türlü medya kanalı ile takip etmeye çalıştığımız bu olay, bildiğiniz gibi daha çok finans kesiminde bir olaydır, finans kesiminde bir krizdir, bir para krizidir. Ama göstergeler şunu göstermektedir ki, bir süre sonra, hatta şimdiden bu finans kesimindeki kriz, reel kesime, yani üretim kesimine de geçme temayülündedir, geçmek üzeredir, geçiyor ve tabii reel kesime, üretim kesimine bu kriz geçtiği anda, bu daha büyük çapta hissedilecektir ve bizi de daha büyük çapta etkileyecektir. Çünkü biliyorsunuz, üretim kesimine bu kriz geçtiği zaman, üretim azalacaktır. Üretim azalması demek, işsizlik artacaktır, fakirleşme daha da artacaktır. Ve muhakkak bu durum, S.O.S. vermeye başlayan bu durum bizim ülkemizde de daha çok hissedilecektir.

Kısaca özetlemeye çalıştığım bu durum, istesek de, istemesek de Türk Lirasını kullandığımız için, ihracatımızın bir kısmını, bir de kayıt olarak tutmadığımız, bavul turizmi olarak adlandırdığımız ihracatımızı Türkiye'ye yapıyoruz, ithalâtımızın yarısını Türkiye'den yapıyoruz, turizmimiz büyük oranda Türkiye'ye bağlıdır. Dolayısıyla bu durum, KKTC'ye yansımıştır ve yansımaya devam edecektir. Diğer bir ifade ile bu enflasyon ve bu yoksullaşma, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yansımıştır. Buna karşı önlem almak durumundayız ve ne gibi önlemler alınmıştır veya alınmak düşünülmektedir, bu kürsüden sormak durumundayız.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Ocak ayından bugüne kadar ekonomideki bu belirsizlik devam ederken, bu yoksullaşma devam ederken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde acaba ne yaptık, kısaca onu irdeleyelim.

Bizim görebildiğimiz kadar, bildiri ve demeç politikalarını bol bol kullandık. Ama bildiri ve demeç politikaları ile yangın söndürülemez.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
O kadar büyüktü?

SALİH COŞAR (Devamla) - Evet Sayın Bakan, gerçekten ülkemizde vahim bir durum vardır, yangın vardır. Bu yangın para krizinde kalmıyor, reel kesime, üretim kesimine geçmektedir, geçiyor. Bu Yangın, bildiri ve demeç politikaları ile söndürülemez. Zaman zaman basında okuduk. Alarm komiteleri kuruldu, kriz masası kurduk.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Dünyaya gülünç duruma düştük. Alarm komitesi.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bunlar güzel şeyler. Bu ülkede her kesimden görüş alacağız, inceleyeceğiz, irdeleneceğiz, bunlar gerçekten güzel şeyler. Ama biz bakıyoruz sonuç nedir? Sonuçta birşey göremedik. Yakınma gördük. Yakınmalar var. Hayat zordur, ama yakınma ile kolaylaşmaz. Ortaya genel bir formül atıldı, dövize endeksleme veya döviz kelimesini de kullanmıyoruz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Stabil.

SALİH COŞAR (Devamla) - Stabil bir değere endeksleme.

-2649 -

Peki olabilir. Bana bir toplantıda sordular, bir kaç yerde sordular, böyle daha küçük toplantıda da sordular, genel toplantıda da sordular, iş adamları toplantılarında da sordular. Dediler ki, efendim sizin görüşünüz nedir, stabil bir değere endeksleme konusunda? Ben aynen şu cevabı verdim; dedim ki, stabil bir değere endekslemenin kimseye zararı yoktur, faydasını tartışmıyorum ama, kimseye zararı yoktur. Kimseye zararı olmayacağına göre, bunu ister yapın, ister yapmayın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) - Desteklersiniz siz de?

SALİH COŞAR (Devamla) - Kimseye bir zararı yoktur. ama bir çare midir? Sorun ortadadır. Bir çare midir? Bu yoksullaşmayı nasıl durduracağız? Yangını nasıl söndüreceğiz? Ülkedeki bu gidişi ne şekilde değiştireceğiz? Ben biraz evvel bir cümle söyledim, basite indirerek olayları, dedim ki 100 Türk Lirası bugün 30 Türk Lirası civarındadır. Yani enflasyon Dolar, işte yılbaşından bugüne %128 değişti, o rakamı da verelim, %128 değişti ama bu yüzdelerle kafamızı çok karıştırmayalım. Basite inelim, 100 lira bugün 30 liradır.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Ama asgari ücret değişmedi.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yani üçte bire düşmüştür. Yani yılbaşında belirli bir parayla üç ekmek alıyorsak bugün aynı miktarda bir ekmek alıyoruz. Belirli bir parayla üç okka et alabilirsek, bugün bir okka et alabiliriz. Belirli bir parayla dolduracağımız bir fileyi aynı tür gıda maddelerinden üçte birini doldurabiliriz. Bu arada ülkemizde bir fakirleşme vardır. Bu benim şimdi bir kaç örnekle ortaya sergilemeye çalıştığım mukayese olayını genelde sol partilerimiz çok meraklıydılar ve bunları çok yaparlardı geçmişte. Ben hatırlıyorum 1980'lerin başında da buna benzer bir kriz yaşanmıştı. 24 Ocak 1980 Kararları da, o istikrar paketinde

yine böyle bir durumun, böyle bir sıkıntının, böyle bir zaruretin neticesi alınmış kararlardır ve o dönemde de enflasyon üç rakamlı sayılara çıkmıştı ve ben hatırlıyorum, hep bu mukayeseleri özellikle sol partilerin yayın organlarında, konuşmalarında, gerek Meclis çatısı altında, gerek Meclis dışında hep dinliyorduk. Neydi yapılan hesap? Asgari ücrette bir sene evvel kaç tane ekmek alırdık, şimdi kaç ekmek alıyoruz? Kaç kilo et alırdık, şimdi kaç kilo et alıyoruz? Hep bu mukayeseler yapılmaktaydı. Şimdi bakıyorum...

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Reel hesap.

SALİH COŞAR (Devamla) - Reel hesap...

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bu hesapları yapan yoktur.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu hesaplar şimdi hiç gündeme gelmiyor.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Siz yapacaksınız.

SALİH COŞAR (Devamla) - Neden gelmiyor?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bu görev size aittir artık. Hesap-kitap sırası size geldi artık.

SALİH COŞAR (Devamla) - Onu da anlatacağım.

Şimdi efendim evet 100 lira 30 liraya düştü. Ama biz bunları hiç gündeme getiremiyoruz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; gerçekten ekonomide büyük bir sıkıntı var, yangın var, tabir caizse, biz Ulusal Birlik Partisi olarak bu ülkede, aman bu yangından bir pay alalım. Öyle bir yaklaşımımız yok. Yanlış anlamayın.

Bu kürsüden içtenlikle, samimi olarak bu konuları masaya koymak istiyorum. Ve peşinen söyleyeyim, peşinen söyleyeyim, konuşmamın sonunda da söyleyeceğim ama, peşin söyleyeyim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin düzlüğe çıkması, bu ülke insanının mutluluğu, refahı için, gönenci için, bu parlamentoya getirilecek her türlü akılcı, rasyonel...

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - iyileştirici.

SALİH COŞAR (Devamla) - iyileştirici her konuya destek vermeye hazırız, her konuda işbirliği yapmaya hazırız. Bunu öncelikle vurgulamak isterim. Çünkü gerçekten sıkıntı var, güç durum var, bunları çözmek durumundayız. Bunlar nasıl çözülür? İşte Türkiye'de bir istikrar paketi gündeme gelmiştir.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Atalım, satalım biz de.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu istikrar paketi gündeme gelecek, elbette burda da gelecek. Birşeyler de yapılıyor. Bunu yapmak için ne lazım? Arkadaşlar; bunu yapmak için birinci koşul, siyasi iradedir. Birinci koşul siyasi iradedir. Teknik tarafı arkadan gelir. Teknik tarafı yapılabilir. Yeterli uzmanlarımız bu ülkede vardır. Deneyimli insanlarımız bu ülkede vardır. Yoksa, uzman da getiririz. O bir sorun değil. Sorun ve koşul nedir? Koşul, siyasi iradedir. Birinci koşul siyasi iradedir. İkinci koşul, siyasi kararlılık ister, siyasi irade ve siyasi kararlılığın yanında güven ortamının yaratılması lazım. Üçüncü koşul, bunlar ortaya çıktı mı, hem gerek olan, hem bunların olması için bir yeter koşul olan , toplumsal uzlaşma lazım. Mutabakat lazım. Bunlar olmazsa hiçbir çalışma, hiçbir kriz masası , hiçbir alarm takımı veya kimin başkanlığında toplanırsa toplansın, think tank derler bunlara şimdi. Vizyon kelimesini kullandığımız gibi bunu da, bu da girdi literatüre şimdi. Think tank'lar kurulacak, bunlar bir araya gelecek. Hep bunlar mühim çalışmalar yapabilirler, güzel modeller üretebilirler. Bu modeller bizim ülkemize uyabilir, ama bunlardan netice almanın koşulu, birinci koşulu siyasi irade, kararlılık, güven ortamı ve toplumsal mutabakattır.

Şimdi ülkemizde bir bakalım bu koşullar var mıdır? Ve ne oranda vardır? Ben bir vesile ile anlattım, bunlar tarihtir, zabıtlara geçsin diye bir daha anlatacağım.

SALİH MİRAOĞLU (Girne) (Yerinden) - İyi de dinlenmeli.

SALİH COŞAR (Devamla) - 1985 seçiminden sonra biliyorsunuz ' Ulusal Birlik Partisi-Toplumcu Kurtuluş Partisi ile bir koalisyon kurdu. O koalisyon döneminde, nur içinde yatsın, Türkiye Cumhuriyetinin o dönemki Başbakanı merhum Sayın Turgut Özal, Kıbrıs'ı ziyaret ediyor. O zaman Başbakandı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 86'da.

SALİH COŞAR (Devamla) - 86, Başbakanı. Merhum Başbakan, Heyeti ve bizim Heyetler, malûm bir Başbakan bir Ülkeye gelmeden önceden birtakım görüşmeler yapılır, birtakım hazırlıklar yapılır, dosyalar düzenlenir ve neticede bu dosyalara imza atılır, parafe edilir. Şimdi Sayın Merhum Başbakanla toplantı yapılıyor, bu toplantıda çok ilginçtir, çok iyi hatırlıyorum, anımsıyorum. Önüne konan dosyaları Sayın Özal şöyle sağ eli ile bir kenara çekti. Cebinden beyaz bir kâğıt çıkardı. Üzerinde 4-5 madde yazıyor anımsadığım kadarıyla. Bize o maddeleri okudu, madde1, madde 2, madde 3. Bu maddelerde özetle söylenen şuydu:

BAŞKAN - Sayın Coşar, süreniz dolmuştur.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim uzayacaktır.

BAŞKAN - Uzayacaksa...

SALİH COŞAR (Devamla) - Uzayacak. Vakit yoksa öğleden sonra devam ederiz. Epeyi konuşmam uzundur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; konuşmacının ek süreye ihtiyacı vardır.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Öğleden sonra devam edelim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Onaylarınıza sunacağım. Kabul edenler?..

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim?

HAKKI ATUN (Devamla) - Gündem dışı konuşmadır değil mi?

BAŞKAN - Evet.

HAKKI ATUN (Devamla) - Ne kadar uzayabilir?

BAŞKAN - 15 dakikadır, bitmemesi halinde Genel Kurulun onayı ile uzayabilir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim mücadele etmezseniz vazgeçeriz. Hiç itirazımız yok.

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Konuşmalarımıza öğleden sonra devam ederiz diyoruz.

SALİH COŞAR (Devamla) Hayır kapatacaksanız.

BAŞKAN - Hayır.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Vazgeçin Sayın Coşar.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kapatacaksanız...

HAKKI ATUN (Yerinden) (Devamla) - Mücadele ederiz tabii.

SALİH COŞAR (Devamla) - Hiç itirazımız yok yani.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

SALİH COŞAR (Devamla) - Yani öğle arası verecekseniz, ona da itirazımız yoktur.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bitirin de gidelim.

SALİH COŞAR (Devamla) - Siz bilirsiniz.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Hiçbir şey yoksa bile demokrasi var. Bunu da biz getirdik.

SALİH COŞAR (Devamla) - Siz bilirsiniz efendim.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Onun için bu nimetten yararlarımıza hayırlı işler...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ek süre için onaylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Kabul etmeyenler?...Çekimser?...Oybirliği ile kabul edilmiştir. Devam edin. Sayın konuşmacı.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim, Sayın Özal'ın meyalen ortaya koyduğu konu, pazar ekonomisini Kıbrıs'a getirmek, gümrükleri tamamen sıfırlamak, yani Kıbrıs'ı bir serbest bölge durumuna getirmek, özelleştirmeyi süratle gündeme getirmek, bir koşuda bütün bu işleri yaparken bir gelir kaybı tabii başlangıçta olacaktı. Bu gelir kaybının finansmanını da sağlamak üzere bu teklifi yapmıştır. Demıştır ki, bunları bunları yaparsanız, tamamen bir piyasa ekonomisine geçeceksiniz, özelleştirme yaparsanız, bunlardan kaybedeceğiniz finansmanı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti finanse edecektir. Efendim, bu teklife o zaman Komisyon ortağı karşı çıkmıştır.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Siyasi irade meselesi söylemeye çalıştığınız.

SALİH COŞAR (Devamla) - Siyasi irade meselesi. Ben suçlamıyorum, sadece söylüyorum. Ve diyorum ki, Toplumcu Kurtuluş Partisi, o dönemde sosyal demokrasiyi bırakıp, liberal olamamıştır. Açıkca Toplumcu Kurtuluş Partisi, o toplantıda ilgili bir bakanının ağzından, efendim biz bunları özümseyemeyiz demıştır. Bunu söylerken, esas söylemek istediği, biz sosyal demokrat bir partiyiz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sosyal demokrat değildir o efendim, sosyalisttir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Neyse işte. Biz liberal olamayız. Liberal olmadığımız için de, bunu kabul etmiyoruz demıştır. Şimdi ben bu kürsüden soruyorum, sesli düşünüyorum ve soruyorum. Cumhuriyetçi Türk Partisi liberal olabilir mi? Bir siyasal parti liberal olmadan, bugünkü yangını söndürmek için gerekli istikrar paketi gibi programlara evet diyebilir mi? Bu soruları

sorduğum zaman, olumlu cevap almam mümkün değildir, bana göre mümkün değildir. O zaman şu sonuca varıyorum. Diyorum ki, bunun için gerekli siyasal irade varolamaz, buna inanmak mümkün değildir, inanmak mümkün değildir.

MEHMET CIVA (Yerinden) (Devamla) - Çok yanılıyon.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Çok yanlış parti görüşün.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim, bu benim görüşüm. Liberal olamayan bir parti, bunlara evet diyemez. Şimdi işin siyasal irade tarafı budur.

MEHMET CIVA (Yerinden) (Devamla) - Biz sosyal irade sahibiyiz.

SALİH COŞAR (Devamla) - İşin sosyal ve psikolojik tarafına getirirsek, bu konuda da topluma bir güven vermek için, benim görüşüm, yeterli açıklamalar yapılmamıştır. Şimdi gelelim işin biraz da bilimsel tarafına.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Bizim yeşil kitabı okumadın galiba?

SALİH COŞAR (Devamla) - Okuduk efendim, burda tenkitini de yaptık. Gelelim işin bilimsel tarafına. Türkiye'de yapılanlar ortada. Dengeler bozulmuştur, o dengelere şimdi müdahale ediliyor, makro dengelere müdahale ediliyor. Peki, neyle müdahale edilecek bu dengelere? Yine basite indirelim. Ya mali politika ile müdahale edeceğiz, ya para politikası ile müdahale edeceğiz. Şimdi, mali politikayla müdahale etmek neyle olur? Üç şeyle olacak. Hepimiz biliyoruz ki, milli bütçe, ulusal bütçe, ekonomik performansta en saptayıcı etkidir ve en etkili araçtır. Nedir bu etkili araç?

Saptayıcı etken nedir? Bütçedir. Neden? Çünkü bütçe ile çok iş yapabiliyorsun. Birçok şeyi onunla gerçekleştirebiliyorsun. E şimdi ben Hükümetin bütçesine bakıyorum, Hükümetin bütçesinin hiçbir anlamı kalmadı. Hiçbir anlamı kalmadı. Neden hiçbir anlamı kalmadı? Çünkü bu bütçe, bu biraz evvel izah etmeye çalıştığım, özetlemeye çalıştığım olaylar ve Kıbrıs'a yansıyan Türkiye'deki olaylar ve Kıbrıs'a yansıyan olaylardan önce hazırlanmış bir bütçedir. Hatta bu bütçenin rakamları 1994, Ulusal Birlik Partisi programına göre hazırlanmıştır. O program hazırlanırken Ağustos'ta o bütçe rakamları ortaya konurken 1994'te doların Aralık'a göre %128 oranında değer kaybedeceği varsayımı yoktu. 100 liranın dört ayda 30 liraya düşeceği, alım gücünün 30 liraya düşeceği varsayımı yoktu. Bu ne demektir? Bu demektir ki, 1994 yılı bütçenizin hiçbir anlamı kalmamıştır. Bütçedeki rakamların bir anlamı kalmadı.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Niçin hocam?

SALİH COŞAR (Devamla) E alım gücü düştü 2/3 oranında.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Tahsilat çoğaldı.

SALİH COŞAR (Devamla) - 100 lira 30 liraya düşünce o bütçenin ödeneklerinin bir anlamı kalır mı? Kalmaz. Devam eder. Peki, bu bütçede vergileri duruma göre artırmak için; çünkü Türkiye'de her gün gündemde olan konu nedir? Vergi Yasasıdır. Neden? Çünkü kamu maliyesinin odak noktası Vergi Yasasıdır. Verginin yapısı için siz birşey duydunuz mu? Ben bir şey duymadım. Verginin yapısı için de herhangi bir ses seda yok. Katma Değer Vergisinin Yasası da hazır, Tüzükleri de hazır. Siz onun adını değiştirdiniz. Katma Değere bir zamanlar bazı çevreler karşı çıktıydı, psikolojik olarak bir tepki var. O tepkinin yerine biz Katma Değer demeyelim, buna Tüketim Vergisi diyelim dediniz, olabilir. İsim önemli değil. Belgesiz Katma Değerden de vazgeçersiniz. Daha basite bunu indirir, bir Gider Vergisi yaparsınız, basit bir Tüketim Vergisi yaparsınız. Ona da bir itirazımız yok. Ama bu da gündemde değil. Demek ki bütçe gündemde değil. Vergi gündemde değil. O zaman mali politika ile bunun neresine müdahale edeceksiniz?

Elinizde araç yok. Silah yok. Nasıl müdahale edeceksiniz merak ediyoruz.

Şimdi gelelim para politikasına. Tamam, biz bu ülkede para basmıyoruz, emisyon yapmıyoruz. Para basmıyoruz ama, para politikasını belirli oranlarda bu ülkede Merkez Bankası kullanabilir. Kullanabilir. Bu krizin sonuçlarını kısmen hafifletecek, durgunluğu kısmen giderecek önlemler alınabilir. Bunlar da gündemde yok. Gündemde sadece ne var arkadaşlar?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Zam zum.

SALİH COŞAR (Devamla) - Zam zum var tabii. Ona geleceğim. Zam zum var.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Beyanat?

SALİH COŞAR (Devamla) - Bir zamanlar nakarat haline getirildi, o zam zum nerde varsa ham hum orda var diye. O gündemde bol bol var. Ona da birşey söylemiyoruz ama esas konu nereye getirildi bu ülkede? Bütün bu komiteler , alarm komiteleri, kriz komiteleri. Kaydı paraya getirdiler işi. Gerçek para da değil. Kaydı para ile bu memlekette her şey çözülecektir diye iddialar vardır. Kaydı para ile bu ülkede her şeyi çözebiliriz iddiaları var.

Eğer bu iddialara inanıyorsanız, istikbali bu iddialara bağladıysanız, onu niye geciktiriyorsunuz? Onu da geciktirmeyin, süratle onu da gündeme getirin. Çünkü bu konunun zamana yayılacak takadı yoktur. Bu konuyu zamana yayamayız. Ama kaydı para ile bu işin üstesinden gelemeyiz, onu da söyleylim.

BAŞKAN - Sayın Coşar, lütfen toparlar mısınız? Yarım saate yakın bir konuşma süresi oldu. Genel görüşmeye dönüyor. Bu nedenle, toparlayın lütfen.

SALİH COŞAR (Devamla) - Muhterem arkadaşlar; bu ülkede Türk parasını kullanıyoruz. Türk parasında değer kayıpları olabilir. Ama biz hep söylüyoruz, reçete ortadadır, biliniyor. Reçete daha fazla tasarruftur, daha fazla yatırımdır, daha fazla üretilimdir. Üretim için ve bilhassa ihracat için gerekli canlandırma operasyonlarının başlaması lazım. Diğer bir ifade ile, üreticiye, ihracatçıya daha çok miktarda reeskont kredisi verilmesi gerektiği kanısındayız. İhracatçının ve üreticinin öldürülmemesi, sıkıntıya sokulmaması gerektiği kanısındayız. Sanayi kuruluşlarında gerçekten büyük sıkıntı vardır. Çünkü para kredisi reel kesime sıçramıştır. Bu kadar yüksek faizlerle hiçbir sanayi kuruluşunun, hiçbir turizm kuruluşunun yaşaması mümkün değildir. Bunların süratle irdelenmesi, incelenmesi ve ülkemizin imkanlarının kullanılarak bu sektörlerin öldürülmemesi, canlandırılması gerekmektedir. Bunun yolu da, süratle reeskont kredilerinin sınırlarının aşılmasıdır. Enflasyon, evet vardır. Sayın Civa'nın dediği gibi, rakamlar büyüyecektir, doğru. ama bu rakamlarda her sektörün rakamları büyüyecektir. Üretim diyoruz, üretim için hammadde lazım, fiyatlar artmıştır. Üretebilmek için her firmanın hammaddeye yatırması gereken meblağlar büyümüştür. Bu büyüyen meblağın fiyatı da büyümüştür. Eskiden kullandığı kredinin emalyeti, neredeyse iki misline çıkmıştır. Dolayısıyla, işletme kredisi için gerekli para da iki misline çıkmıştır, fiyat da iki misline çıkmıştır.

Bu faiz yükü ile firmalar nasıl ayakta kalacaklardır? Ürettiği pahalı mala, eğer pahalı üretirse, alacaklı nasıl bulacaktır? Eğer bu satışlar yapılmazsa, çalıştırdığı işçilerin ücretleri nasıl ödenecektir? Sosyal güvenlik primleri nasıl yatırılacaktır? Bütün bunlar sorunlardır. Bunları satmaya kalkarsa, zaten haciz olayını gündeme getirirsek, ki bazı hacizler gündeme gelebilir, geçmişte de geldi. Bunları zaten o noktaya getirsek, alıcı da bulamayacağız.

Dolayısıyla girişimcinin önünü açacak, girişimciye güven verecek politikaları süratle üretmek mecburiyetindeyiz. Belirsizlik ortamını süratle ortadan kaldırmak mecburiyetindeyiz. Belirsizlik ortamı ortadan kalkacak. Girişimcinin önündeki engeller kalkacak, girişimciler desteklenecek. Desteklenirse, bu ülkedeki durgunluk bir oranda aşılabilir kanısındayım.

Bu arada bir noktaya da değinmeden geçemeyeceğim. Para krizine paralel olarak, ülkemizde de iki banka güç duruma gelmiştir. Bugün bir bankanın el değiştirme aşamasında olduğunu da gözlemlemiş bulunuyoruz. Gerek Bankalar Yasası, gerek Şirketler Yasası, gerek Merkez Bankası Yasası, Devlete, vatandaşın tasarruflarına karşı, onların korunmasına karşı yüklediği birtakım ödevler vardır. Bu ödevler çeşitli maddeler altında sıralanmıştır. Ama ben bu kürsüden şunu vurgulamak istiyorum. Bu ülkede mali sektör çok gelişmemiştir. Son yıllarda biraz gelişmeye başlamıştır. Bizim ülkemizde gerçekten mali sektör gelişmemiştir, yeni yeni bu fidan çiçek açmaya başlamıştır, Bu gelişen fidanı kurutmayalım. Bu mali sektörü tahrip etmeyelim.

Bunun tahribatı fevkalâde sakıncalıdır. Bu tahribatı önlemenin tek yolu güvendir. Güven yaratmaktır. Bu güven sadece genel beyanatlarla çözülemez. Sayın Maliye Bakanımızın bugün de beyanatı var. Memnun olduk. Devlet güvencesi altında olduğunu söylemişlerdir. Memnun olduk. Ama bu konuda da ayrıntılı açıklamaya ihtiyaç olduğu kanısındayım. 26 Ocak'tan sonra Anavatanda bu konuda alınmış kararlar vardır. Merkez Bankasının aldığı kararlar vardır. Mesela bunlardan bir tanesi şudur:

Sıkıya giren her bankaya bundan sonra Merkez Bankası öz kaynağının iki katına kadar reeskon kredisi vereceğini açıklamıştır. Yani sıkıya giren bankaya yardımcı olacaktır. Ama bankayı batıranlar varsa, onlardan hesap sorulsun. Bankalar daha çok denetlensin. Bugünkü kompütör, bilgisayar döneminde, birçok bankalarımızda bilgi işlem merkezi vardır. Bilgi işlem merkezine geçmek bu asırda, bu 10 yılda sorun değildir. Süratle bilgi işlem merkezlerimizi geliştirelim, bunları takip etmek, denetlemek, bunların hesaplarına bakmak bir günde, iki günde, üç günde olacak işlerdir. Bunlar gecikecek konular değildir. Benim görüşüm, mali sektörün tahribata uğratılmaması gerekir. Tahribata uğratılmaması için de bu bankaların yüzdürülmesine çalışılması lazım. Bu bankalar yüzdürüldüğü takdirde inanıyorum ki tüm mevduat sahipleri dışından tırnağından artırarak, gerçi bazı risk paylarını göze almış olabilirler, ama dışından tırnağından artırarak yaptıkları tasarrufları, yatırdıkları mevduatı mutlaka kurtarmamız lazım, korumamız lazım. Bu arada süratle mevduatlar için varolan sigortanın genişletilmesi için Yasa Tasarısının Parlamente'ye gelmesi gerekir. Onu da bekliyoruz. İnanıyorum ki Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası suskunluğu bırakıp bu konuda daha çok güven vererek bu konunun üstesinden gelebilirler.

Özetle, korkunç enflasyon var. Bunun anlamı korkunç yoksulluktur. Bu yoksulluğa karşı sadece demeç vermek, bildiri yayımlamak ve tabir cayizse umut tüccarlığı yapmak yeterli değil. Felaket tellalığı yapmak istemiyorum. Ama bol bol umut vermek de yeterli değildir. Ben, efendim siz bize felaket tellalı dediniz. Biz felaket tellalığı yapmak istemiyoruz, ama siz de lütfen diyoruz umut tüccarlığı yapmayın. Fazla umut yaymayın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Umut tacirliği.

SALİH COŞAR (Devamla) - Peki, umut tacirliği yapmayın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Umut tacirliği deyin, tam yerli yerine otursun kelime.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yerli yerine otursun. Peki umut tüccarlığı yapmayın.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Umut ihracatçılığı.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Maliye Bakanı...

BAŞKAN - Sayın Coşar, bağlayın lütfen.

SALİH COŞAR (Devamla) - Olur efendim, bekliyorum, bağlıyorum.

BAŞKAN - Lütfen bağlayın.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kaybedecek zamanımız yoktur. Sorunların halli için de tekrarlıyorum, gereken neyse akılcı rasyonel konuları getirin, her türlü desteği vermeye hazırız, yardım etmeye hazırız. Bu toplumu daha mutlu yapmaya, daha yapmak için gerekenlere destek vermeye hazırız. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Coşar. Sayın Hükümet, bu konuda yanıt hakkını kullanacak mısınız? Buyurun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan, benim de aynı konudadır. İsterse Sayın Bakan, istemime cevap verebilir. Aynı konudadır.

BAŞKAN - Uygun mu Sayın Bakan?...

BAŞBAKAN HAKKI ATUN (Yerinden) - Uygundur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Uygundur.

BAŞKAN - Peki, buyurun, buyurun. Yazısını okur musunuz Sayın Kâtip?

KÂTİP -

10 Mayıs 1994

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Önümüzdeki ilk birleşimde, ülkemizde yaşanmakta olan Ekonomik Kriz ile ilgili gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum.

Gerekenin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Angolemlî
TKP Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biraz önce Sayın Coşar, Toplumcu Kurtuluş Partisi için bir şeyler söylemiştir, doğrudur. Toplumcu Kurtuluş Partisi, sosyal demokrat bir partidir ve Toplumcu Kurtuluş Partisi, 86'daki paketi kabul etmemiş, yıkım paketi diye de onu nitelendirmiştir. Çünkü o pakette çalışanın, işcinin, köylünün menfaatine fazla birşey yoktu, bu kesimleri ezecekti. Nitekim o paketin sonucunda, işsizlik başgösterdi, göç başgösterdi, Sanayi Holding gibi birtakım fabrikalar çöktü, hayvancılık ve tarım geriledi değerli arkadaşlar. Bu nedenle Toplumcu Kurtuluş Partisi, sosyal demokrat parti olma gereği, o pakete o günlerde red oyu vermişti, bugün de aynı paket çıkarsa karşımıza, yine red oyu veririz değerli arkadaşlar.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Dünya değişti, sen daha değişemiyon.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar; ekonomik kriz ülkemizi sarmıştır, yurttaşlarımız, her kesim perişan olmuştur. Hükümet edenler ise, biraz önce sayın milletvekilinin de söylediği gibi, karar almakta kararsız davranmaktadır. İşleri hep Komisyonlara aktarmaktadır, günler de akıp gitmektedir değerli arkadaşlar.

Enflasyon, son dört ayda doğrudur, yirmi yıldan beri görülmemiş boyutlardadır, %66'lardadır. Dengeler bozulmuştur, ama vatandaşın daha fazla yıpranmaması için gereken önlemleri iktidar alamamıştır. Söz verdiği halde çalışanların, on binlerce memurun vergi dilimleri üzerindeki düzenlemeleri yapmamıştır. Asgari ücret çok gülünç rakamlarda durmaktadır. Bugün dengeler o kadar bozulmuştur ki, üretim sektörü durma noktasındadır.

Değerli arkadaşlar; bugün iki okka patates verirsiniz de, bir fincan kahve içemezsiniz. Bir bardak su, bir şişe, bir litre süte eşitleniyor.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Ne hocasıydın sen?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Matematik, matematik.

BAŞKAN - Sayın Civa, lütfen konuşmacıya müdahale etmeyin.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Hayır, yani düzeltiyorum. İki okka patates oniki bin lira, kahve beş bin lira.

BAŞKAN - Lütfen sayın konuşmacı devam edin.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu krizin sonuçları da kendini göstermeye başlamıştır. Bunlardan bir tanesi, bankacılık olayıdır. Bu konuya ben de değinmek isterim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu ülkede bir zamanlar yurttaşlarımız, Kıbrıs liralari mevduat sahipleri büyük bir haksızlığa uğramışlardır.

Aradan yıllar geçmesine karşın bu konu halâ daha söylenmektedir ve güvensizlik tohumları o zamandan ekilmiştir değerli arkadaşlar. Ve bu güvensizlik ortamını maalesef bugüne kadar yıkamadık ve bugünkü bankalar olayı ile bu güvensizlik tekrar alevlenmiştir. Bankalar olayında eğer bugün Hükümet sözlerle, komisyonlarla işi oyalamaya kalkarsa, bu güvensizliğin altında kendi de kalır ve memleket daha da perişan olur.

Şimdi değerli arkadaşlar; bir banka batma noktasına gelmiş, ama Sayın Cumhurbaşkanı veya Başbakan ilgili bankayı ziyaret ediyor, ayaküstü, yüzeysel bir incelemeyle, televizyondan da halka güven veriyor, "Merak etmeyin, sapa sağlam maaşallah" diyor.

Değerli arkadaşlar; bu toplum nasıl güvensin sizlere? Bu toplum nasıl güvenecek sizlere? Bundan sonra söyleyeceğiniz sözlere nasıl güvenecek? Bugün soruyoruz ne oldu falan banka? E kolay mı? Derinden derinden inceleme yaparız diyorlar ve sonucu da ne zaman alacağımız belli değil" diyorlar. Nasıl oluyor da bir Sayın Başbakan ve bir Cumhurbaşkanı ayak üstü, beş dakika içerisinde bankaların sağlam olduğunu söylüyor ve ertesi gün bankalar yıkılıyor da şimdi siz haftalardır uğraşıyorsunuz da halka yüreklerine su serpecek bir tek kelime, somut adım atamıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar; bu konuda daha fazla gecikmeden oturup somut kararlar alın, yoksa bu gider, bu güvensizlik ortamında diğer bankalara sirayet eder de Sayın Coşar'ın söylediği gibi üretim de durur, her şey biter değerli arkadaşlar. Büyük bir tehlike ile başbaşayız. Bu da Hükümetin bugünlerde vakit geçirmeden atacağı adıma bağlıdır.

Şimdi ben öğrenmek isterim. Sayın Maliye Bakanı biraz sonra buraya gelecek ve halka hitaben, bize hitaben ama aslında artık durum değişmiş, teknik gelişmiş, kameraya bakarak Sayın Maliye Bakanı da halka birşeyler söyleyecek. İnşallah Başbakanın söylediği gibi olmaz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yani sen şovunu yapasın politikacı olarak da bu kadarı da müsaade et de...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ben değerli arkadaşlar; Sayın Maliye Bakanının...

BAŞKAN- Sayın Angolemlî; karşılıklı konuşmayalım lütfen. Konuşmanızı sürdürün.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ- E Sayın Başkan, siz önce...

BAŞKAN- Lütfen Sayın konuşmacı...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Genel Kurulu sakinleştirin ben de gerçekten...

BAŞKAN- Siz eğer Genel Kurula karşılıklı konuşacaksınız...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ben Sayın Bakanın buraya gelip...

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Televizyon kameralarını bırak Sayın Angolemlî, Genel Kurula dön. Televizyon kamerasına da hava basma orda.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Televizyonun da kamerasına baka baka halka birşeyler söylemesini, güven verici sözler etmesini talep ediyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Nedir bu güven dolu sözler? Ceplerine paraları koysun, ne demek isten?.. Aç bakalım önerin ne yani?...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Arkadaşlar; şimdi ben Maliye Bakanımın ve birtakım mağdur olmuş yurttaşlarımız öğrenmek ister. Bu batma noktasında olan veyahut zorda olan bankaların kefilî misiniz? Merkez Bankası bunu üsleniyor mu?... Üslenirken...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- 2000 Sterline kadar kefildir.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Ana para ve faizleri de bir tamam taahhüt ediyor mu? Yoksa yalnız ana parayı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Oldum olası devletleştirelim kendilerini...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Kıbrıs Liralarını başkaları yuttu, bunları da siz. Bu mu niyetiniz? Eğer faizleri de vermeyecekseniz, paralar yastığın altına hemen gider arkadaşlar. Dolayısıyla ben bu konuda Maliye Bakanından, ilgili bakandan doyurucu ve somut adımların atılacağını ve...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- %14 faizle yatırdı 200 bin Markı...

BAŞKAN- Sayın Adaoğlu, lütfen...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- %14 faizle yatırdı 200 bin Markı X şahıs, geldi bana geçen gün, 200 bin markım var benim %14 faizle yataırdım ben, ver bana paramı.

BAŞKAN- Sayın Adaoğlu, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar; yine basından öğrendik ki bir 18 Mayıs tarihinden itibaren zorda olan bankanın kapıları açılacaktı. Geçen hafta da işitmiştik, çok gitmez önce bir Everest Bankası vardı o açılacak dediler sonra da iki gün sonra diğer banka, Akdeniz Bankası açılacak ve merak etmesin yurttaşlarımız bu bankalar işlemlerini sürdürecekler demişlerdi. Hafta bitti, öteki haftaya girdik, bu büyük bir tedirginlik kaynağıdır. Dolayısıyla herhalde Maliye Bakanımız teknik çalışmalardan haberdardır, bilgilidir ve bugün buradan kesin bir tarih verebilir, diyebilir ki işte bu 18 Mayıs tamamdır, yurttaşlarımız merak etmesinler, buyursunlar paralarını eskisi gibi faizleriyle beraber kendilerine söz veririz temin edeceğiz.

MUSTAFA ADADÖĞLU (Yerinden) (Devamla) - Angolemlidenin söyledim ve paralarınızı aldınız.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - O kadar ucuz değil bunlar Sayın Adacı. Bu gemi batarsa hepimiz içindeyiz, hepimiz gideceğiz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Hoca söylerdi bunları, iyi şeyler öğretti, UBP öğretti bunları.

BAŞKAN - Sayın Civa lütfen. lütfen. Konuşmak istiyorsanız söz veririm.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; diğer bir sonuç, bu krizin sonucu, dövizzadelerdir. Konut ve kira konularıdır. Gerçekten binlerce yurttaşımız bugün zamanında birtakım partizan yaklaşımlarla çok ihtiyacı olduğu halde kendilerine sosyal konut vermeyen hükümetler nedeniyle zorda kalan bu fakir yurttaşlarımız gidip özel sektörden, özel

sektörden değerli arkadaşlar sosyal konut almak durumunda kaldılar ve mevcut piyasanın serbest olması, dövizin serbest olması nedeniyle sözleşmelerini mecburen döviz bazında yaptılar.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Sosyal konutta partizanlık olmadı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Oldu, oldu. Hem de çok oldu. Nice insanlarımız kırıldı gitti ve nice hakkı olmayanlar da aldı. Şimdi onları tartışmayalım. Yalnız ben şunu gündeme getirmek isterim ki yani bugün özel sektörden sosyal konut alanlar zengin insanlar yahut durumları çok iyi olanlardır anlamı yoktur. İçlerinde gerçekten ihtiyaç sahibi olan çok fakir insanlar da vardı. Bu insanlar oturdu- lar, hesapladılar ve dediler ki günlük, aylık ücretlerimizin 3/4'ünü verelim bu özel sektöre ve biz de bir konut sahibi olalım dediler ve işe giriştiler ve yönetimin de döviz serbest bırakması nedeniyle sözleşmelerini biraz önce söylediğim gibi döviz bazında yapmak durumunda bırakıldı- lar. Şimdi bu insanlar dün emeklerinin 3/4'ünü taksit olarak verirken bugün emeklerinin üç katını, 4 katını taksit olarak vermek durumunda bırakıldılar. Bu konuda bu Meliste soru yanıt şeklinde gündeme geldi, o zamanlar dedik ki ay başı gelmeden hükümet süratle bir karar alsın bu insanları ay başı taksit zamanı geldiğinde sözleş- meleri nedeniyle kiracıları, ev sahiplerini yahut mal sahip- lerini birtakım şirketleri karşı karşıya bırakmasınlar diye uyardık. Bu insanlar örgütlendi, kapı kapı dolaştı, ne bıraktı Başbakan Yardımcısını, ne Başbakanı ne Maliye Bakanını ama yine bugün orta yerde somut hiçbir şey yoktur arkadaşlar. Ve bu insanlar halâ daha dolaşmaktadırlar, partileri de ziyaret etmektedirler ve yardım istemektedirler ve çok da haklıdırlar sayın arkadaşlar. Bu insanların ne olmasını beklersiniz? İntihar mı etmelerini istersiniz?

İçinden çıkılmaz yüksek boyutlarda bir olay. Emeğinin üç katını gidip nasıl verecek arkadaşlar? Bunlar şimdi kendiliklerinden taksitleri azalttılar, ama bu sağlıklı bir durum değildir. Bu insanlar gerçekten birtakım tekliflerde bulunuyorlar. Bir tanesi de her iki tarafın mağdur olmayacak şekilde 1 Ocak 1994 itibarıyla döviz kurundan işlem görmelerini veya madem bu insanlarımızın da sosyal konuta ihtiyaçları vardı ve bu insanlarımız da ihtiyaçlıydılar, bugünkü devlet sosyal konutlarından yararlanan yurttaşlar gibi muamele görmek isterler ki bu da değerli arkadaşlar en uygun şekildir.

BAŞKAN- Sayın Angolemlî; süreniz dolmuştur. Uzayacaksa ek süre isteminde bulunmanız gerekiyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Veririz Sayın Angolemlî'ye...

BAŞKAN- Veya toparlayacaksınız...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Bir 10 dakika daha sürer.

BAŞKAN- 10 dakika mı?...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- En çok 10 dakika...

BAŞKAN- Peki. Konuşmacınının... Oylama yapmamız gerekecek...

SESLER- Toparlasın, toparlasın...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Yani 10 dakika bir toparlamadır.

BAŞKAN- Oylamayı yapalım sayın milletvekilleri;

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; nisap hasıl olmuştur. Sayın Konuşmacı devam edebilirler. Onay verilmiştir şeklinde kabul ediyorum Genel Kurul tarafından.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çok teşekkür ederim. İki konuya daha değinmek isterim kısa kısa ve kapatacağım.

Şimdi arkadaşlar; sözlerimin başında dedim ki bu ekonomik kriz her tarafı sarmıştır. Hükümet sözlerle, komisyonlarla vakit geçirmeye dursun ama Kurumlar, Kuruluşlar ayakta, kendi çaplarında hazırlık yapmaktadırlar ve Hükümetten ne istediklerini de somut şekilde yazıya dökerek huzurumuzdadırlar. Benim bu elimdeki dosyada dövizzedeler, bankazedeler, müteahhitlerin, kooperatif çalışanlarının hep haklı istemleri vardır. Hep bunlar almışlar, yazıya dökmüşler ve Hükümetin önüne sermişlerdir. Müteahhitlerin, sorunu nedir? O konuda onlar diyor ki mevcut tüzükler uygulansın değerli arkadaşlar ve yerli müteahhitlerin dıştan gelen müteahhitler karşısında korumasız bırakılmalarını, haksız rekabetten şikâyetçidirler değerli arkadaşlar. Ulusal... Müteahhit durumunu gözden geçirmemizi ve uluslararası ilişkilerde de birtakım şartları aramamızı istiyorlar ki istekleri yerindedir. Bu konuda da vakit kaybetmeden Hükümetin inşaat müteahhitlerinin sorunlarına eğilmesi ve haklı istemlerine bir an evvel yanıt vermesi gereğine inanmaktayız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yanıt... Evler de pahalı olduğu zaman, sosyal konutun taksidi de bu kadar oldu demeyin ha...

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; turizm mevsimine girdiğimiz bugünlerde, ülke ekonomisiyle ilgilidir, turizm denince akla ekonomi gelir. Ülkemize turizm akımını celbedeceğimize, maalesef birtakım yanlış, haksız düzenlemelerle bu gelir kaynağından da mahrum bırakılıyor toplumumuz. Bu kürsülerden, televizyon ekranlarından hatta ta Londra'lara gidip oradaki yurttaşlarımızımıza söz verilmiştir, biz geldik artık UBP yoktur. Merak etmeyin, çözeceğiz sorunlarımızı. Askerlik konusunda, yurttaşlık konusunda çözeceğiz dediniz. Biraz önce benim de, değerli Hocamın da anlattığı gibi bu da sözde kalmıştır. Daha geçen gün hava limanında söz verile verile güvenip de buralara gelen gençlerimiz alıkonulmuşlardır. Bu bizim için yüz karasıdır değerli arkadaşlar. Hani sözümüz? Hani sözümüz?

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Yasa hazırdır. Yasa hazırdır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Nerde çalışmanız?

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Bir hafta sonra geçecek.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Hazırdır. Önümüzdeki listeye baktığımızda kadroları genişletirme, danışmanlık peşindesiniz, bilmem ne peşindesiniz, Ama ülkeye gelir getirecek konularda da suskunsunuz. Biz böylesine ekonomik krizin içirde olduğumuz bir dönemde yurttaşlarımızın daha az zarar görecektir şekilde yasalarır, düzenlemelerin buraya acil olarak getirilmesi gerekmektedir. Tutturdunuz 15 gün vardır yasa gitti, geri geldi, ısrar ediyorsunuz, nedir ısrarınız? Memlekette para yoktur dersiniz ama kadroları şişiriyorsunuz. Bu nedenle sizi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İngiltere'den gelen gençlerimiz tutuklanıp gidemediler geriye?

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu nedenle değerli arkadaşlar....

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Tutuklandı resmen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Tutuklandılar yani?

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Öyle bir şey yoktur yahu. Vazgeçin yahu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bu nedenle değerli arkadaşlar...

BAŞKAN - Sayın Angolemliler devam edin lütfen.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Siz teminat verdiniz Cıva.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Tamamdır, bir hafta sonra bu iş tamamdır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sizi, yetkilileri ben göreve çağırıyorum.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Yasa geliyor.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Teminatınız

yerine gelmedi.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Var bende şeyi de var yanırıda.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen kendi aramızda konuşmayalım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Afaki olmasın Sayın Başkan, Angolemlî Beyin söylediği.

BAŞKAN - Lütfen.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Evet, gerçektir bunlar.

BAŞKAN - Devam edin sayın konuşmacı, devam edin.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - İngiltere'deki Türk vatandaşlar ayağa kalktı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Biz burda konuşuruz ama gerçeklerde orda durmaktadır. Bir an evvel Yurttaşlık Yasasını getiriniz, Askerlik Yasasını getiriniz ve bu Ülkenin gençlerinin, bu Ülkeye gelmesini, hem onlar açısından gelsinler memleketlerine hem bizim açımızdan bir gelir kaynağıdır, elinizi çabuk tutun, verdiğiniz sözler vardır. Bu sözleri yerine getiriniz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben sözlerimi şöyle toparlıyorum. Hükümet gerçekten bu benim kanım, sadece benim kanım değil, biraz evvel konuşan Hocamın, Sayın Milletvekilinin de kanısıdır. Halkın da kanısıdır. Bu Hükümet hep söz söylemektedir. İşleri hep komisyonlara aktarmaktadır. Ama somut olarak aktarılmamıştır. Getirdi getirdi bir narh getirdi o da bir işe yaramadı. Zam...

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Yaradı, yaradı.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Zam getirdi, zam getirdi.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Yaradı ve görmen sen onları.

BAŞKAN - Lüten, lütfen sayın milletvekilleri.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Başka bir şey getiremedi, dolayısıyla Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; acil olarak yurttaşları koruyacak olan tedbirleri yapınız, getiriniz Meclise, bir kısmını Bakanlar Kuruluna getiriniz, yurttaşlarımız sizden bunları beklemektedir. Ve güven ortamını sağlayınız. Aksi takdirde yarın geç kalmış olabilirsiniz. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Angolemlî.

Sayın Bakan, yanıt verecek misiniz? Buyurun.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANİ ONUR BORMAN- Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri;

BAŞKAN- Lütfen...

ONUR BORMAN (Devamla) Önce Sayın, Ocak ayına kadar
Maliye Bakanlığı yapmış Sayın Salih Coşar'ın konuşmalarını...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Şanslı ama,
yangından bir dakika evvel kurtuldu. Dolayısıyla...

ONUR BORMAN (Devamla)- Konuşmalarını dinledim ve not
aldım. Ve Ocak ayına kadar Maliye Bakanlığı yapmış, yıllarca...
Yıllarca...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hem de beraber...
(Gülüşmeler)

BAŞKAN- Lütfen sayın milletvekilleri;

ONUR BORMAN (Devamla)- Maliye Bakanlığı yapmış ve
siyasi istikrardan bahseden ve siyasi kararların çok önemli
olduğundan bahseden Sayın Bakan, yıllarca Maliye Bakanlığı
yapmıştır ve demiştir ki çok yetişmiş elemanlar vardır dedi,
ehil elemanlar vardır ama, mühyim olan dedi bu ehil elemanlar-
dan ziyade siyasi karar merciinin vereceği kararlardır ve
siyasi istikrardır dedi. Demek ki Ocak 1994 tarihine kadar bu
elemanların görüşlerinden ve fikirlerinden yararlanılamamış
ve siyasi istikrarsızlık ve siyasi kararsızlıklarla 1994 yılı
başına kadar gelinmiş ve 1990-91 yılından itibaren başlayan
gerileme demek ki bu sebeplerden dolayı meydana gelmiştir.
Çünkü, çünkü...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ya o bilinçte
olmasaydın maaşları da ödeyemeyecektin.

ONUR BORMAN (Devamla)- Evet. Çünkü bu gerileme böyle
üç aylık bir gerileme değildir. Bir dükkân bile, bir mahalle
dükkânı bile bir günde batmaz ansızın. Yavaş yavaş içi oyulur,

oyula oyula ve ondan sonra bir sarsıntı geçirir. 1991-92 yılından sonra baktığımız zaman göstergelere, görürüz ki gerek turizm sektöründe, gerek tarım sektöründe, gerekse ticaret sektöründe, gerekse sanayi sektöründe, gerekse hayvancılık sektöründe, çok büyük gerilemeler olmuştur. O halde Sayın Eski Maliye Bakanı bu yapamadıklarını burada saymış ve bunların özlemini çekmiştir. Ama merak etmesin, biz bu yapamadıklarını burada, bu kürsüye geldikten sonra, daha üç ay oldu geleli, çok işler yaptık, yıllarca çözülmeyen sorunları kısa sürede tek tek çözdük. Gerek yazılı ilgili sektörlerden, gerekse sözlü de teşekkür alıyoruz ve yılların birikmiş sorunlarını çözmekte olduğumuz için de bizlere takdirlerini sunuyorlar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)- Onun için yangın devam ediyor.

ONUR BORMAN (Devamla)- Bunları da getiririz. Geleceğim daha yavaş yavaş, müsaade edin bitirelim.

BAŞKAN- Lütfen konuşmacıya müsaade edelim yanıtını rahatlıkla versin.

ONUR BORMAN (Devamla)- Biz ayrıca... Biz ayrıca...

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; lütfen dinleyelim.

ONUR BORMAN (Devamla)- Biz ayrıca geldiğimiz zaman bütün bu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Maliye bir günde yıkılmaz memlekette...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Konuşmamızı hiç dinlemedi Sayın Bakan.

BAŞKAN- Sayın Milletvekilleri; lütfen müsaade edin.

ONUR BORMAN (Devamla)- Dinledim ve not aldım. Çok güzel ve ibretle dinledim ve 1994 yılı başına kadar, Ocak ayına kadar, ki Ocak ayında teslim aldık. Ocak ayına kadar olan bütün bu gerilemeleri, geriye dönük olarak bütün sektörlerde meydana gelen çöküntüleri de daha iyi gördük. İdarenin

içine girdikten sonra. ÇÜnkÜ tutulacak bir taraf kalmadı hiçbir Kurum ve Kuruluřta. Tutulacak taraf yoktur. Nerden tutsak kopuyor ve elimizde kalıyor. Her yerde öyledir. BÜtün Bakanlıklarda öyledir. Alalım bütün kamu kuruluşlarını, onlar da öyledir.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- O iddiayla geldiniz ama birşey olmadı.

ONUR BORMAN (Devamla)- Her bir kurumda 200-300 milyar liralık borç bırakıp giden bir yönetim vardır. Onun için önce biz bu kurum ve kuruluşları ıslah etmemiz lâzımdır. Ondan sonra mali yapıyı kuvvetlendirmemiz lâzımdır. Mali yapının da tutulacak tarafı kalmamıştır. Biz geldiğimiz zaman bir buçuk trilyona yakın yalnız 1993 yılı sonu itibarıyla borç bulduk ve düşünün bir buçuk trilyona yakın. Evet bu rakamlar da meydandadır.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Fonlar ne oldu?

ONUR BORMAN (Devamla) - Fonlarda ayrı tabii. Fonlar da ayrı. Şimdi en azından ben daha insafli konuşacağını ve işte geçmiş dönemden gelen birtakım eksikliklerle beraber bugün böyle bir durum yaşanmıştır gibi daha bir gerçekçi...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Mülayim.

ONUR BORMAN (Devamla) - Hayır mülayimlik istemiyoruz da gerçekçilik istiyoruz. Daha gerçekçi konuşma bekliyordum ben mamafih tabii hakkıdır herkes kendi görüşlerini söyleyebilir ama dün icraatın içinde olan ve siyasi karar merciinde bulunan kişilerin daha ölçülü konuşmalarını ben tavsiye edeceğim, tabii bu da kendi tavsiyem, bu da benim hakkım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Angolemliyi makul kabul ediyorsunuz yani?

ONUR BORMAN - O iktidarda değildi, onun için daha rahat konuşabilir.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Siz nerdeydiniz Sayın Bakan?

BAŞKAN - Sayın Bakan lütfen Genel Kurula hitap edelim ve karşılıklı konuşma şeklinde olmasın lütfen.

ONUR BORMAN (Devamla) - Ama insanlar yapamadıklarını konuşmakla tatmin olmaya çalışırlar bir şey değil, o da olsun.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Öyleyse konuşmaya devam edelim.

ONUR BORMAN (Devamla) - Evet. Birikmiş çok yük aldık. Borç aldık. Gerilemiş bir ekonomi aldık. Tabii Sayın eski Maliye Bakanı aynı zamanda teşekkür ederim ona değinmiştir, son zamanlarda meydana gelen Anavaranı-mızdaki ekonomideki menfi gelişmeleri tabii ki biz bir küçük parçası olmamız hasebiyle etkilendiğinin farkındadırlar ve onu söyledilerdi. O yönden ben de burda tekrarlamak istemiyorum, biz de aynı ekonominin küçük bir parçası olarak ve her akşam televizyonlarda bu konularda her ülkenin, her memleketin geçirdiği sıkıntılı dönemler vardır, her ülkenin geçireceği sıkıntılı dönemlerden geçerken toplum olarak nasıl bir özveri içinde bulunması gerektiğini, toplum olarak birlik ve beraberlik içerisinde nasıl tedbirlerin alınması gerektiği hususlarında hem siyasi, hem basın, hem siyasi kademedeki kişilerin hem basının hem de muhtelif kurum ve kuruluşların görüşlerini de dinliyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hatta kurtuluş savaşı olarak ilan ediyorlar. İkinci kurtuluş.

ONUR BORMAN (Devamla) - Evet, hatta ekonomide şimdiye kadar 60 yıla yakın bir zamandan beri yaşanmamış bir dönemin yaşanmakta olduğu ve bundan kurtulmak için gerekli önlemlerin alındığından bahsedilmektedir. Ama bunun farkında olduğundan memnun oldum çünkü bu konuya bir nebze bahsetti. Biz tabii ki yine Anavatanımızla beraber, birlik ve beraberlik içerisinde ve daima bize destek oldukları gibi yine bu sorunların ortadan kalkacağı ve ileriye yönelik olarak daha mutlu günleri getirmek için, birlikte hazırlamış olduğumuz birtakım projeleri hayata geçirmek suretiyle altyapıyı kuvvetlendirmek suretiyle ve sektörlerle gerekli teşvikleri mali kaynaklar yaratmak suretiyle geliştireceğiz ve canlandıracağız. Nitekim reskont kredileri yapılmaktadır. Sanayi kesiminin ferahlatılması için özellikle üretim ve ihracata yönelik olarak gerek kredilendirmekte, gerekse taşımacılıkta ihracatı teşvik edecek tedbirleri almaktayız ve aldık. Bunun dışında sanayi kesiminin

maliyetlerini ucuzlatmak için şartlı muafiyetlerde genişletmeler yaptık ve sıfır gümrük kapsamında olmayan ve girdilerin maliyetlerine etkileyen toplam maliyetleri etkileyen girdileri ucuzlatmak için de onları da sıfır gümrüğe aldık bir kısım malları. Bu bakımdan birtakım başka mevzuatlar da geliştirdik.

Sigorta Yasası, geçmişte geçen yıl onun yürürlüğe konmasını sağladık. Tüzüğünü hazırladık, geçirdik. Bunun dışında Devlet mallarının kiralanmasını sağlayacak tüzük dahi hazırlanmamıştı Yasası geçmişte ama, onu düzenledik ki Devlet mallarına sahip çıkalım ve tutanın elinde kalmasın. Şimdi bu tüzük Bakanlar Kuruluna sunulmuştur, onu da geçireceğiz ve Devlet Mallarına sahip çıkacağız.

Tutanın elinde kalmayacak. Sadece belli bir kesim yararlanmayacak. Biz halkın geneline hizmet edecek politikalar üretmekteyiz ve üreteceğiz. Belki biraz yavaş gidiyor ama, belli bir kişiye, belli bir zümreye hizmet vermediğimiz içindir bu. Biz, halkın geneline hizmet vermek için genel politikalar üretmek için genel program hazırlığı içerisindeyiz. Mali yapıyı da kuvvetlendireceğiz. Ekonominin ilgili sektörlerini kuvvetlendireceğiz. Ancak, bu tabii zaman ister. Bu çökmüş olan ekonominin canlandırılması zaman ister ve bizim de zamana ihtiyacımız vardır. Biz toplumun geneline hizmet edeceğiz. Daima açık politika uygulayacağız. Her zaman için yaptığımız icraatların beyanatını gayet tabii ki vereceğiz. Çünkü biz, gizli kapalı kapılar arkasında icraat yapmıyoruz. Açık icraat yapacağız ve konuşacağız. Yaptığımız icraatı söyleyeceğiz. Doğruysa, vatandaş doğrudur desin, yanlışsa yanlıştır desin. Biz, onun için her yaptığımız icraatı tekrarlayacağız ve konuşacağız.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Şeffaf Hükümet.

ONUR BORMAN (Devamla)- Şeffaf Hükümet, evet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Saydam Hükümet.

ONUR BORMAN (Yerinden)- Ve saydam hükümet. Korkumuz yoktur. Alnımız açıktır. İcraatımız temizdir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Devlet malı deniz, yemeyen domuz felsefesini yıktık.

ONUR BORMAN (Devamla)- Kaldırdık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Güzel.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yiyenler bilir.

BAŞKAN- Evet sayın bakan buyurun, devam edin lütfen.

ONUR BORMAN (Devamla)- Evet, şimdi bir de tabii güncel konu olan ve hakikaten hepimizi üzen ve birkaç haftadan beri, özellikle bakanlığımızı, Merkez Bankasını ve Hükümeti meşgul eden bu bankacılık sektörü konusuna da değinmek istiyorum. Bu konuda şunu söylemek isterim. Bankacılık sektörü, 1974 Barış Harekâtından önce kurulmuş bazı bankalarımız vardı, köklü bir şekilde devam etti, bugüne kadar geldi. 1974 Barış Harekâtından sonra, 1991-1992 yıllarına kadar ancak 11, 12 tane bankamız kurulabilmişti. Yani, yavaş yavaş altı yapısı belli bir süreç içerisinde tamamlanarak, dolayısıyla fazla bir bankacılık krizi geçmiştire veyahut da sorunu yaşanmamıştır. Kıbrıs Liralari ayrı konu tabii. Ancak, eğer bir sene zarfında, bir, bir buçuk sene zarfında mantar biter gibi, alt yapısı hazırlanmadan, bu mali müesseselerin temeli atılmadan, bunlar hakkında gerekli yasal düzenlemeler yapılmadan, her gün kebabçı dükkanı açar gibi bir banka açılmışsa eğer geçmişte, bu tabii ki birtakım sorunlar çıkarmaktadır ortaya. Ne gibi sorunlar çıkarmaktadır?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- UBP'nin bazı milletvekillerinin öncülüğünde bu....

ONUR BORMAN (Devamla)- Nasıl sorunlar çıkarmaktadır. Bu tabii ki bir denetim gerektirmektedir. Gerekli denetim ve bu gerekli denetimin sağlanması için mekanizmanın önce oluşturulması ve ondan sonra sağlam temellere dayalı olarak bankacılık sektörünün kurulması gerekirdi. Ancak, buna rağmen şükredelim ki bankalarımız, kısa sürede, son dört ay içerisinde, bütün bankalar, hemen hemen birçok bankalar, büyük bir kısmı ve sürekli olarak müfettişlerimiz bankaların içindedir. Devamlı denetim yapmaktadırlar ve bankaların öz kaynaklarını ve mevduatlarını ve plasmanlarını ve yapmakta oldukları faaliyetleri incelemeye çalışmaktadırlar. Bu da tabii ki zaman gerektirir. Ancak şunu söyleyebilirim ki, şu anda bu iki bankada meydana gelen bir durum hasil

olmuştur. Diğer bankalarımızda herhangi bir sorun mevcut değildir. Yapılmış olan teftişler neticesinde bankacılık sektörü sağlamdır, vatandaşımız bankalara güvensin ve mali müesseselerine güvensin diyorum. Çünkü, devlet bundan sonra daha da bu mali müesseseler üzerine kontrolünü ve denetimini geliştirecektir ve her zaman, sürekli olarak bu kontrol ve denetim mekanizması geliştirilerek devlet tarafından güvence altına alınmaya çalışılacaktır. Bu konuda iki bankanın durumu hakkında soru sorulmuştur. Akdeniz Garanti Bankasıyla Everest Bank'ta Bakanlar Kurulunun bir kararı, Merkez Bankasının yönetimine verilmiştir. Bunun da esas sebebi, bankalarda ilk hafta yaşanmış olan bu bankalarda, birtakım ödeme güçlükleri dolayısıyla idi. Bu ödeme güçlüklerini önlemek için ve vatandaşımızı rahatlatmak için süratle gerekli yasal tedbirler alınmış ve Bakanlar Kurulu kararıyla bu iki bankanın yönetimi ve denetimi, yönetimi de Merkez Bankasının yönetimi altındadır bugün. Yani, devletin yönetimi altındadır. Dolayısıyla ...

MUSTAFA ADOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yani bir nevi denetim sistemi.

ONUR BORMAN (Devamla) - Evet. Şu anda devletin yönetimi altındaki bu iki bankada gayet tabii ki mevduat sahipleri de devletin güvencesi altındadırlar, çünkü devlet, yönetimini aldığı bir bankanın mudilerini de korumak görevidir. Bunu şu anda bir denetim ve yönetim mekanizması ile durum tespiti yapılmaktadır. Durum tespiti yapıldıktan sonra zaten devlet de...

MUSTAFA ADOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Somut adımları ortaya çıkacak.

ONUR BORMAN - Devlet de gerekli somut adımları, hükümet gerekli somut adımları atacak ve gayet tabii ki mudilerini de ödeyecek. Dün bir grup mudi beni ziyaret etti. Gazetelerde çıkanlar da bunlardır. Kendilerine ben söyledim, burada da söylerim. Merak etmesinler biz bir ödeme plânı çıkaracağız ve mudilerimizi ödeyeceğiz.

MUSTAFA ADOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Plân içerisinde. O plân içerisinde.

ONUR BORMAN (Devamla) - Ama alınması gerekli başka yasala tedbirler de varsa onları da birlikte alacağız. Bizim burada yapacağımız husus haklıya hakkını vermek. Eğer yasal yönden sorunlar varsa onları da çözeceğiz, onlara da gerekli yasal tedbirleri alacağız.

VEHBİ Z. SERTER (Lefkoşa)(Yerinden) - Tüm alacaklılar verilecek Sayın Bakan?

MUSTAFA ADOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yani benim cebimden para alıp başkasına verecek misiniz?

ONUR BORMAN - Şimdi öyle değil. Yani bankanın genel durumu devletin güvencesi altında ve devletin kontrolü altında bankalar için bir plân ve program yapılmaktadır ve bunların kesin durumu ortaya çıktıktan sonra ben kesin bir açıklama yapmak durumundayız hükümet olarak. Onun için şimdi daha fazla bu konuda yani bankaların içerikleri konusunda, bu iki bankanın içeriği konusunda konuşmak daha erkendir. Birkaç gün sonra gerekli bilgiyi veyahut da hafta sonuna kadar gerekli bilgiyi vereceğiz. Evet vatandaşımızın da bankalara güvenmesini salık veriyoruz. Biz her türlü tedbiri alacağız. İleriye yönelik olarak vatandaşımızın haklarını her zaman için koruyacağız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Manşetlik haber verdiniz gazetecilere.

ONUR BORMAN (Devamla) - Evet teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Sayın Başkan; söz istiyorum sataşma var. Çok kısa.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bu manşetlik haberdir Sayın Coşar.

BAŞKAN - Sayın Coşar.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Sataşma var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sayın Coşar; konuşman güzeldi ama Sayın Maliye Bakanının verdiği umutla...

BAŞKAN - İçtüzüğümüzün 74'üncü maddesi gereğince Sayın Coşar'a yanıt hakkı veriyorum. Buyurun Sayın Coşar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sür manşet oldu bu haber.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Nerde, kesin birşey söylemedi Sayın Bakan.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Umut fakirin ekmeğidir yalnız.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) - Evet, umut fakirin ekmeğidir. Ye Mehmet ye. Meşhur...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yok yahu! Edebiyat yapacaksın diye benim cebimden alacaksın parayı da ödeyeceksin.

SALİH COŞAR (Devamla) - Alalım değil mi? Umut fakirin ekmeği. Ye bakalım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Coşar, buyurun.

SALİH COŞAR - Sayın Başkan, muhterem vekiller; Sayın Bakan doğru söylediler. Bu ülkede en uzun süre Maliye Bakanlığı yapan bir kişiyim ve bununla da gurur duyarım. Ulusal Birlik Partisi öyle takdir etmiş, bize bu görevi vermiş, şikâyetimiz de yok. En büyük mahkeme, "Mahkeme-i Kübra" halktır demokrasilerde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - "Mahkeme-i Kübra" öbür dünyadadır.

SALİH COŞAR (Devamla) - "Mahkeme-i Kübra" halktır demokrasilerde Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ama bu, bu dünyadadır.

SALİH COŞAR (Devamla) - Halk, 1993 Aralığında da bu ülkede yaşadı, 1994 Nisan, Mayısında da bu ülkede yaşamaktadır. 1 Ocak'tan itibaren yargının nasıl başladığını bu kürsüden biraz evvel uzun uzun anlattım. Hatta ben konuşma sürem...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yani Maliye Bakanının kötü yönetiminden mi çıktı?

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu; lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kötü yönetimden mi çıktı?

BAŞKAN - Müdahale etmeyin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Öğrenmek istiyoruz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Konuşma süremin büyük bir kısmını...

BAŞKAN - Müsade edin konuşmasını sürdürsün.

SALİH COŞAR (Devamla) - Konuşma süremin büyük bir kısmını sebeplere harcadım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kötü yönetimden mi yangının başlangıcı o diyoruz?

SALİH COŞAR (Devamla) - Geleceğim efendim. Sabreder-seniz geleceğim. Geleceğiz. Dinlemediniz bizi demin Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Dinledim dinledim. Ben seni satır satır okurum.

SALİH COŞAR (Devamla) - Biz 13 Ocak'tan itibaren Anavatan Türkiye'de ve kaçınılmaz olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ekonomide meydana gelecek kaosu belir- lenmiş olduğu vurguladık. 13 Ocak'tan itibaren bu ülkede çok seri tedbirlerin alınması gerektiği üzerinde durduk ve hükümete şunu söyledik. Dedik ki masa kurmakla bir yere varamazsınız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ne masası?

SALİH COŞAR (Devamla)- Kriz masası, alarm komitesi, devamlı sizlerin beyanatlarını dinledik, bildirilerinizi okuduk. Beyan ve bildiri politikasıyla yangın söndürülemez dedik. Lafendazlıkla hükümet edilemez Sayın Adaoğlu. Lafendazlıkla hiçbir yere de varılamaz. Bu hükümet bol bol komite kuruyor, bol bol Lafendazlık yapıyor,...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Söz hakkım var.

SALİH COŞAR (Devamla)- Bol bol gelenleri dinliyor, dinleme de daha çok hükümetin CTP kanadında olur. Bol bol dinliyor, herkesi dinliyor, dinliyor, dinliyor, dinliyor. Netice? Biz neticede daha hiçbir şey görmedik. Onu söylüyoruz.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Nasıl görmediniz?

SALİH COŞAR (Devamla)- Diyoruz ki arkadaşlar, bol bol beyanat vermeyi bir kenara bırakın, şu parlamentonun altına birşeyler, elle tutulur somut birşeyler getirecekseniz getirin, size yardımcı olalım. Biz hazırız. Nisabı sağlamaya da hazırız, oy vermeye de hazırız, komisyonlarda da destek vermeye hazırız. Yeter ki bu toplumun bu sıkıntılarını, bu güvensizliğini, ülkedeki bu belirsizliği...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani Klerides'in Denктаş'a taktiğini siz bize yapıyorsunuz.

SALİH COŞAR (Devamla)- Ortadan kaldırın. Bugün ülkede ne var? Belirsizlik var. Ülkede ne var? Güvensizlik var. Ne var? Yangın var. Siz bunları halâ göremiyorsanız, halâ önünüzdeki ağaç sizi kapamış da ormanı göremiyorsanız, yangını göremiyorsanız, bizim söyleyecek birşeyimiz yoktur. Siz, enkaz edebiyatına

devam ediyorsunuz, bizi fevkalâde bu memleketin evlâdı olarak da üzüyorsunuz. Enkaz edebiyatı devam, başka birşey yok. Teşekkür ederiz.

RUHSAN TUĞYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Halâ daha seçim yaparsınız ...

AHMET DERYA (Lefkoşa)(Yerinden)- Öneriniz varsa öneri de getirin.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Coşar. Sayın Adaoğlu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Şahsıma sataşma vardır.

BAŞKAN- Lütfen, genel görüşme değildir yaptığımız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ama lütfen.

BAŞKAN- Şahsınıza sataşma var mı? Şahsınıza sataşma olduğu kanaatinde değilim. Sataşma yoktur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan lafendaz dedi.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Lafendaz dedi.

BAŞKAN- Kime dedi? Lütfen.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Dolaylı olarak bize de sataştı.

BAŞKAN- Lütfen, lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Lafendaz dedi bana, daha ne diyecek?

BAŞKAN- Peki, çok kısa buyurun Sayın Adaoğlu.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Ben birşey için söylemedim.

BAŞKAN- Çok kısa buyurun. Çok kısa.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan, dolaylı olarak bize de sataşmıştır.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Hz. Ali adaleti. Bravo. Takdir ettim sizi Sayın Başkan.

BAŞKAN- Lütfen sayın milletvekilleri.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Hz. Ali edebiyatını hakim kıldınız Mecliste, bravo.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Sen yangına bak, yangına.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)- Şimdi, saygıdeğer Başkan, sayın arkadaşlar; şimdi elmalarla armutları, bazı doğruları, müsaade buyurunuz ....

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Yani şimdi burada, hepimiz kamerayı karşımıza aldık, basını aldık. Birtakım ekonomik sosyal sıkıntılar vardır. Doğrudur. Doğrudur bunlar. Doğruları konuşuyoruz. çünkü bu Meclis, halkın meclisidir. Meclis burada güzel tablolar çizecek ve halkın yaşantısını görmeyecek şekilde bir ikilem içerisinde olamayız. Yalnız, ne var orta yerde? Bir kere bu ülkede siyasal istikrarsızlık diye bir olay yoktur. Ortada bugün, son yılların en fazla kamuoyundan destek görmüş koalisyon

hükümetleri vardır. %50'lerin üstünde bir oyla, hükümet halkın güvenine mazhardır.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- %70 küsur. TKP de bizi destekler bu konuda.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Bırakınız. Dolayısıyla bir siyasal istikrarsızlık yoktur. Çünkü, buradaki konuşmalara ben dikkat ettim. Maalesef düşünce üretiminden ziyade, Türkiye'deki ekonomik ve siyasal krizle ...

BAŞKAN- Sayın Adaoğlu lütfen sataşmaya yanıt verin. Konuyu saptırmayın lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Ona geleceğim, krizle, Kıbrıs'ta bunun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini yansıtılmasını aynı torbaya koymak şeklinde bir yanlış yaklaşım vardır, bir yanlış değerlendirme vardır. Türkiye'de ekonomik kriz yanında, siyasal yönden de hükümet bakımından birtakım sıkıntılar vardır. Biz ona girmeyeceğiz, biliyoruz. Dolayısıyla birinci nokta, Kıbrıs'ta bir siyasi istikrarsızlık yoktur. En istikrarlı bir hükümet dönemidir koalisyon dahi olsa. Kendi içlerinde partisel bazı durumlar olsa dahi.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- İstikrardan bahseden kim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- İkinci nokta, nedir sıkıntı? Geçiyorum. Sıkıntı, Türkiye ile olan ve burdan, herhangi bir göcündüğüm taraf yoktur. Aynı parayı kullanmanın getirdiği diğer sektörel bazdaki konuları Sayın Maliye Bakanı 1993'te kucağımıza nasıl bulduğumuzu, diğer sektörlerle girmeyeceğim. Çünkü hakkım yoktur.

Sayın Başkanın iyi niyetini istismar etmiş olurum onlara girdiğim zaman. Bu parasal krizin getirdiği yansımalar vardır, parasal krizin. Ve elimizdeki enstrümanların da ne kadar dar olduğunu en azından Sayın Coşar bu konuda yıllarını vermiş bir sevgili kardeşim olarak bunun bilinci içerisinde, bunun bilgisi içerisinde. Eldeki enstrümanların bizim ne derece yetkimiz olduğu konusunda. Bu parasal krizin şimdi nasıl soğutulacağı konusudur. Kaldı ki buradaki banka krizinin de temelinde buradaki bankaların direk kendi yapısal işlemlerinden çıkmamıştır. Oluşan, globalleşen ekonominin, finansın, siyasal coğrafyanın ötesinde globalleşen yapısının getirdiği bir durumdur. Yani birisi yine Anavatandaki bir başka bankanın burada uzantı, işbirliği içinde, diğeri de aynı durumda. Yani bankalar sektöründe ortaya çıkan durumda bizim iktidarımız döneminde bu bankaların denetlenmemesinden, teftiş edilmesinden doğan kötü bir yönetimden kaynaklanmamaktadır. Ne demiştir bu iktidar ilk günden, ilk haftasından itibaren? Demiştir ki; Sayın Maliye Bakanı ilgili bankayı biz devlet olarak denetime alıyoruz, aynı zamanda yönetimimize alıyoruz, gerekli irdelemeleri, incelemeleri yapıyoruz, yasal güvenceleri değerlendiriyoruz ve elbette ki bu konular da konuşulacaktır. Konuşan bir muhalefetin yanında, konuşan bir iktidarı aynı dengede tutmak demokrasi işidir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Konuşan ve icraat yapan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ama iktidar yalnız konuşan değildir.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - İcraat istiyoruz, icraat.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - İktidar problem çözendir.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden) - Konuşursunuz da icraat yapmıyorsunuz, ne anladık?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - İktidar özür beyan eden değildir. Mazaret arayan da değildir. Bunu her vakit doğruları söylüyoruz ama şu anda yapılabilecekleri, ilk adımları...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Ağlama duvarı oldu kürsü.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yapılmıştır. Bu bize intikal eden parasal...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Konuşan ve icraat yapan.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Konuşan ve icraat yapan!

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu; lütfen bağlayın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Evet bağlıyorum. Parasal krizi...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Siz bırakın konuşan, varlığına bile alışamadınız muhalefetin ve ellerinizi kaldırarak Meclisten attınız muhalefeti. Ellerinizi kaldırdınız ve Meclisten attınız muhalefeti.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Hiç kimse kendi siyasal avantaj hanesine konuşulsun, yazmasın, bunu kullanmasın, görüşlerini ortaya koysunlar, özellikle daha geçmiş hükümetin ayak izleri ilgili bakanlıklarda bulunurken bunu çok dramatize eder bir şekilde değerlendirilmesin. Benim burada çağrım şudur.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Dramatize?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Dramatize... Benim burada çağrım şudur:

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Dramatize budur. Ayak izleri, mayak izleri falan budur dramatizasyon.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Herşeyden önce muhalefeti ile iktidarı ile biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin önce sevdalısıyız.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Dramatize etmekten vazgeçin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Onun arkasından halkın sorunlarını çözmekle sorumluyuz ondan sonra partisel bazda sorumluluklarımız vardır. Geliniz bilgilerimizi, geliniz görüşlerimizi...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Biz hazırız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Geliniz her şeyimizi...

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Hocanın önerisi de öyleydi.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Gönderdik ama almadınız mesajı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bu önerimiz çerçevesinde ortaya koyalım.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Öneri buydu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yangın bazı vatandaşın yüreğinde yanarken...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Mesajı alamadınız Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - O siyasal bir avantaj yahut bu iktidar Ocak ayında çıkan devalüasyonun getirmiş olduğu sıkıntılar dolayısıyla hani icraat gibi birtakım iddiaları ve ithamları da yaparken insafli olalım ve konuşan, bu konuların böyle olmaması gerektiği hususunda yerimden yaptığım öneri bir laf üretme konusu değil, problemleri birlikte çözmenin arzusunu, özlemini değerlendirelim çünkü herşeyden önce bu memleket bizimdir ve bu memleket bizim, bu memleketin insanı, bizim insanımızdır.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Biz ne dedik? Aksini söyleyen yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Aksini söyleyen yok. Onu bir kenardan vurguluyorum, çağırıyorum, teyit ediyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Lütfen sayın milletvekilleri.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Çok şükür ki sözlerimi şöyle bağlıyorum. Çok şükür ki yasal bakımdan çık sıkıntı olan geçici 1200 personeli de oy avantajı yolu ile kapılara yığıp da maaş ödeme konusunda olsun bizi çok sıkıntıya sokmadıkları için geçmiş iktidarlara da teşekkür ederiz. Yoksa vah ne olurdu...

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu; lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ne olurdu halimiz o ayrı bir konu.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Sayın Başkan; Sayın Hüseyin Angolemlî arkadaşımızın konuşmasına ve halkın sorunlarına Sayın Borman'ın cevap vermemesini bize bir sataşma olarak görüyorum ve söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN - Lütfen Sayın Koreli bu bir genel görüşme değildir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Söz verilsin.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden)(Devamla) - Nasıl efendim? Cevap vermediler bize.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşmalar tamamlanmıştır.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden)(Devamla) - Cevap vermediler bize. Bunu bir sataşma olarak kabul ediyorum.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Söz verilsin Sayın Koreli'ye.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden)(Devamla) - Sayın Hocama tüzüğe aykırı olarak söz verilmiştir.

BAŞKAN - Şimdi onaya ve bilgiye sunuş işlemleri yapılacaktır.

Okutulup Onaya Sunulacaklar Bölümünde birinci sırada Başbakanlığın Asgari ~~Özellik~~ (Değişiklik) Yasa Tasarısının komitede ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi yer almaktadır. Tezkereyi okur musunuz Sayın Kâtip?

KATIP-

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

İLGİ: 3 Mayıs 1994 tarih ve BB/11/94-54 sayılı yazımız.

İlgi yazımız ekinde sunulan Asgari Ücretler (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile, asgari ücretin bir yılda üç kez tespit edilebilmesi amaçlandığından tasarının süratle yasalaşması gerekli görülmektedir.

Bu nedenle Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1) maddesi uyarınca sözkonusu Yasa Tasarısı için ivedilik kararı verilmesi hususunda gereğini saygılarımla istirham ederim.

Hakkı Atun
Başbakan

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; tezkereyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Asgari Ücreti artıracaksanız oyumuz var. Tabii olumludur oyumuz.

BAŞKAN- İkinci sırada 11 Ulusal Birlik Partisi milletvekilinin Dokunulmazlığının Kaldırılmasına İlişkin İstem ve Dosyaları İnceleyecek Özel Komite Başkanlığının, Komite Çalışmalarının tamamlanabilmesi için yeni bir sürenin verilmesine ilişkin tezkeresidir.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden)- Ret.

BAŞKAN- Tezkereyi okur musunuz Sayın Kâtip?

KÂTİP-

ON BİR ULUSAL BİRLİK PARTİSİ MİLLETVEKİLİNİN DOKUNULMAZLIĞININ
KALDIRILMASINA İLİŞKİN İSTEM VE DOSYALARI İNCELEYECEK ÖZEL KOMİTE
BAŞKANLIĞI

9 Mayıs 1994

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Komitemiz, İçtüzüğü'nün 134'üncü maddesi uyarınca kendisine verilen kırk beş günlük süre içinde çalışmalarını tamamlayamamıştır. Komitemize çalışmalarını tamamlayabilmesi için bir aylık yeni bir sürenin verilmesi yönünde gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Adaoğlu
Özel Komite Başkanı

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; tezkereyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KÂTİP- Oyçokluğu Sayın Başkan.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden)- Oybirliği değil Sayın Başkan. Biz ret verdik.

BAŞKAN- Özür dilerim. Peki, oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Gerekçeniz?

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Azdır süre.

BAŞKAN- Üçüncü sırada Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının 22/1/1994 sayı ve 19 Nisan 1994 tarihli Meclis Kararının Değiştirilmesine ilişkin Kararı. Okur musunuz Sayın Kâtip?

KÂTİP-

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanınının 10 Mayıs 1994 tarihli toplantısında almış olduğu, 22/1/1994 sayı ve 19 Nisan 1994 tarihli Meclis Kararının Değiştirilmesine ilişkin Kararı ilişikte onaya sunulmaktadır.

Olgun Paşalar
Cumhuriyet Meclisi Başkan
Vekili

BDK 17/1/94

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ
22/1/1994 SAYI VE 19 NİSAN 1994 TARİHLİ MECLİS
KARARININ DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN KARAR

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, İngiltere Avam Kamarasından Türk Kıbrıs'ın Dostları Grubu Üyelerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine davet edilmelerine ilişkin 22/1/1994 Sayı ve 19 Nisan 1994 tarihli Meclis kararında saptanan ziyaret tarihlerinin 28.5.1994 - 6.6.1994 olarak değiştirilmesine ve sözkonusu parlamenterlerin 31.5.1994 Ercan-Ankara gidiş ve 2.6.1994 Ankara-Ercan dönüş biletlerinin de Cumhuriyet Meclisi Bütçesinden karşılanmasına Karar verir.

BAŞKAN- Kararı oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...
Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edil-
miştir.

Dördüncü sırada Başbakanlığın Öğretmenler (Değişiklik)
Yasa Tasarısına ilişkin ivedilik tezkeresi yer almaktadır. Okur
musunuz Sayın kâtip?

KÂTİP-

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

İlgi: 9 Mayıs 1994 tarih ve BB/11/94-56 Sayılı
Yazımız.

İlgi yazımız ek'indeki Öğretmenler (Değişiklik) Yasa
Tasarısıyla geçici ilkokul öğretmenlerine kadrolanma imkânı
yaratılarak önemli bir sorunun çözümlenmesi hedeflendiğinden,
Tasarının süratle yasalaşması gerekli görülmektedir. Bu
nedenle Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86 (1) maddesi uya-
rınca, sözkonusu yasa tasarısı için ivedilik kararı veril-
mesi hususunda gereğini saygılarımla istirham ederim.

Hakkı Atun
Başbakan

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

5'inci sırada Gülsen İçöz'ün Kaybolması, Ülkeden Kaçması ile ilgili Meclis Araştırma Komitesinin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeni bir süre verilmesine ilişkin komite tezkeresi. Tezkereyi okur musunuz lütfen?

KÂTİP -

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Komitemiz kendisine tanınan iki aylık süre içerisinde çalışmalarını tamamlayamadığından İçtüzüğü'nün 120'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca bir aylık yeni bir süre verilmesi yönünde gereğinin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

Hüseyin Celâl
Komite Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

6'ncı sırada 1990 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Seçim Suçlarını Araştırmak üzere kurulan Meclis Araştırma Komitesinin görev süresinin uzatılmasına ilişkin Tezkere yer almaktadır. Tezkereyi okur musunuz?

KÂTİP -

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Komitemiz içtüzüğün 120'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca kendisine verilen iki aylık süre içinde çalışmalarını tamamlayamamıştır.

Komitemize çalışmalarını tamamlayabilmesi için iki aylık yeni bir sürenin verilmesi yönünde gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Mustafa Adaoğlu
Araştırma Komitesi Başkanı.

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi de Okutulup Bilgiye Sunulacaklar Bölümüne gelinmiştir.

1'inci sırada yurt dışına giden Sağlık Bakanı Sayın Ergin Abdullah İlktaç'a, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresidir.

Okur musunuz lütfen?

- 2705 -

KATIP -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı: 191/94

Lefkoşa,

3 Mayıs, 1994

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
LEFKOŞA.

İLGİ: 3.5.1994 gün ve BB/141/76/5 sayılı Başbakanlık yazısı Hk.

4 Mayıs, 1994 tarihinde yurt dışına gidecek olan Sağlık Bakanı Sayın Ergin Abdullah İlktaş'a, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın vekâlet etmesi hakkındaki ilgi Başbakanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Gereği yapılmıştır.

2'nci sırada yurt dışına gidecek olan Başbakan Sayın Hakkı Atun'a, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Özker Özgür'ün vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi yer almaktadır. Okur musunuz lütfen.

KÂTİP -

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi: 6/5/1994 gün ve BB/141/76/5 sayılı
Başbakanlık yazısı hk.

13/5/1994 tarihinde yurt dışına gidecek olan Başbakan Sayın Hakkı Atun'a, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Özker Özgür'ün vekâlet etmesi hakkındaki ilgili Başbakanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Ayhan Halit Acarkan
Cumhurbaşkan Vekili

BAŞKAN - Gereği yapılmıştır.

3'üncü sırada yurt dışına giden Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer'in vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi yer almaktadır.

Okur musunuz lütfen.

- 2707 -

KATIP -

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

ilgi: 6/5/1994 gün ve BB/141/76/5 sayılı
Başbakanlık yazısı hk.

7/5/1994 tarihinde yurt dışına gidecek olan Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer'in vekâlet etmesi hakkındaki ilgili Başbakanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Ayhan Halit Acarkan
Cumhurbaşkan Vekili

BAŞKAN - Gereği yapılmıştır.

Sayın milletvekilleri; gruplar arası varılan mutabakat ve gündem gereği görüşmeler tamamlanmıştır. Gelecek birleşim 13 Mayıs 1994, Cuma günü saat 10.00'da yapılacaktır. Gündem sizlere dağıtılmıştır.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 14.45

DÖNEM: III

YIL: 1

CUMHURİYET MECLİSİ

GÜNDEMİ

28'inci Birleşim

10 Mayıs 1994, Salı

Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI:

- Bu kısımda gündem dışı konuşmalara ve sunuşlara yer verilecektir.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

- (1) Süt Endüstrisi Kurumu 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:30/1/94) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (2) Toprak Ürünleri Kurumu 1994 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:34/1/94) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (3) Cumhurbaşkanınca, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen, Bakanlıkların Kuruluş İlkeleri (Değişiklik) Yasası (Y.T.No: 13/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Yasaya ilişkin Raporu.

- (4) Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Üst Kademe Yöneticileri (Değişiklik) Yasası (Y.T.No:14/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Yasaya ilişkin Raporu.
- (5) Cumhurbaşkanınca, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Kamu Görevlileri (Değişiklik No:2) Yasası (Y.T.No:15/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Yasaya ilişkin Raporu.
- (6) Cumhurbaşkanınca, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Başbakanlık (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası (Y.T.No:16/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Yasaya ilişkin Raporu.

III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.

IV. SORULAR:

(A) YAZILI SORULAR:

- (1) Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Hüseyin Angolemlî'nin, Mevcut Belediyelerin Çalışanlarının Sayısı, Borçları ve 1994 Mali Yılı Bütçeleri ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:6/1/94) ve bu Soruya İçişleri Bakanlığının Yanıtı.

(B) SÖZLÜ SORULAR:

- (1) Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Hüseyin Angolemlî'nin, Kira (Denetim) Yasasının 3'üncü maddesinin uygulanmasına ilişkin Sözlü Sorusu. (S.S.No: 11/1/94)

- Bu Kısımda ayrıca Sözlü Sorusu olanlar sorularını kürsüden sorabileceklerdir.

V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.

VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:

- (1) Devlet Basımevi Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:23/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (2) Devlet Planlama Örgütü (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:24/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (3) Başbakanlık (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik No:2) Yasa Tasarısı (Y.T.No:25/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (4) Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:26/1/94) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (5) Dilekçe Komitesinin, 7 Nisan 1994 tarihli toplantısında almış olduğu Kararları Gösteren Cetvel.